

Diputació
Barcelona

Pla de gestió del Palau Güell 2018-2022

PALAU
GÜELL
ANTONI GAUDÍ

Diputació
Barcelona

Organització
de les Nacions Unides
per a l'Educació,
la Ciència i la Cultura

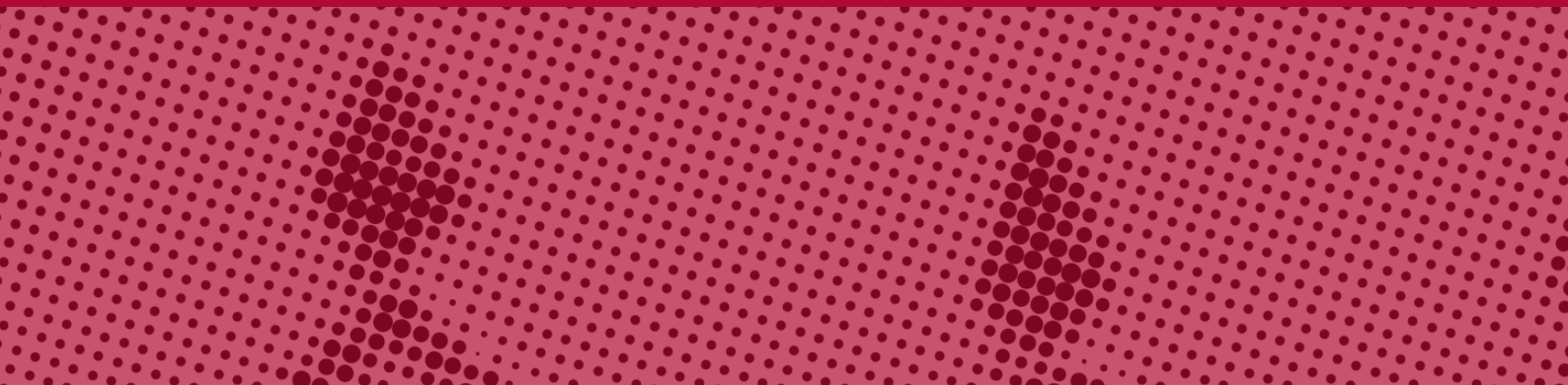

Obres d'Antoni Gaudí
Inscrit a la Llista
del Patrimoni Mundial
el 1984

**Diputació
Barcelona**

Pla de gestió del Palau Güell 2018-2022

© de l'edició: Diputació de Barcelona

Producció i edició: Gabinet de Premsa i Comunicació
de la Diputació de Barcelona

Coordinació tècnica: Palau Güell

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica
de la Diputació de Barcelona

Dipòsit legal: B 12530-2018

Índex

	Presentació	7
1.	Introducció	11
1.1	Propòsit del Pla de gestió	13
1.2	Antecedents del Pla de gestió	15
1.3	Procés d'elaboració del Pla de gestió	17
2.	El Palau Güell. Patrimoni Mundial	27
2.1	Delimitació del bé i zona d'esmoreïment	27
2.2	Declaració de valor universal excepcional	27
2.3	Criteris de valor universal excepcional	31
2.4	Declaració de significació	33
2.5	Declaració d'integritat i autenticitat	39
3.	Instruments de protecció i gestió	41
3.1	Instruments normatius de protecció	41
3.2	Titularitat del bé	43
3.3	Autoritats i procediments de gestió	43
3.4	Sistema de gestió i coordinació institucional	46
4.	Missió, àrees estratègiques i objectius	49
4.1	Missió	49
4.2	Àrea estratègica d'educació	50
4.3	Àrea estratègica de comunicació	52
4.4	Àrea estratègica de restauració i conservació	53
4.5	Àrea estratègica de recerca	55
5.	Amenaces i mesures preventives	57
5.1	Seguretat	57
5.2	Pressió turística	58
5.3	Condicions físiques locals	59
5.4	Canvi climàtic	60
5.5	Desastres naturals	60

6.	Implementació, monitorització i seguiment	61
6.1	Programes d'implementació	61
6.2	Sistema de monitorització	62
6.3	Estratègia de seguiment	63
7.	Recursos	64
7.1	Equip	64
7.2	Finançament	64
8.	Agraïments	65
9.	Bibliografia	66
10.	Annexos	67
10.1	Pla de l'àrea protegida i zona d'esmoreïment	67
10.2	Resum de resultats del procés de participació	67
10.3	Semblança històrica del Palau Güell	72
10.4	El Palau Güell en el conjunt «Obres d'Antoni Gaudí»	73
10.5	La col·lecció del Palau Güell	74
10.6	Breu semblança de la restauració	75
10.7	Mesures de prevenció de riscos i autoprotecció	77
10.8	Xarxes i cooperació internacional	78
10.9	Centre de documentació	78

Presentació

La Convenció del Patrimoni Mundial protegeix els béns amb un valor universal excepcional per tal de conservar-los i preservar-los per a les generacions presents i futures. Un d'aquests béns és el Palau Güell, que el 1984 va ser inscrit a la llista del Patrimoni Mundial per la UNESCO, sota l'epígraf «Obres d'Antoni Gaudí». D'aquesta manera, el Palau Güell –quan encara no havien passat cent anys d'ençà de la seva construcció– va passar a ser la primera obra moderna que va ser inscrita com a Patrimoni Mundial. Alhora, aquest fet va representar el reconeixement a l'enorme contribució tècnica, creativa i artística d'Antoni Gaudí a l'arquitectura universal. El Palau Güell es va convertir, a més, en el primer bé inscrit a Catalunya i va formar part de la primera inscripció de candidatures proposada per l'Estat espanyol, juntament amb l'Alhambra de Granada, entre altres monuments.

El compromís dels estats membres és el compliment d'aquesta Convenció. En el cas del Palau Güell, la Diputació de Barcelona ha vetllat per la difusió, conservació i preservació de l'edifici des que va adquirir-lo el 1945, quan la família Güell va cedir-lo, amb el compromís de conservar-lo, en record i homenatge a Antoni Gaudí, com a arquitecte, i a Eusebi Güell, com a promotor, i amb la voluntat de donar-li un ús cultural adequat.

En aquest darrer any, la Direcció del Palau Güell ha estat treballant en la concreció d'un pla de gestió que desenvolupa les principals línies d'actuació i fites que l'equipament pretén assolir en els propers anys. En aquest sentit, s'ha convidat professionals de diferents àmbits a participar amb les seves aportacions en l'elaboració d'aquest pla. La participació ciutadana és molt important per a la implementació de la Convenció i, per això, la Direcció del Palau ha desenvolupat aquest procés de planejament participatiu: per fer arrelar el pla i acostar-lo a la ciutadania.

Presentem avui el resultat d'aquest pla amb la finalitat que sigui un document de capçalera per a l'equip del Palau Güell i que marqui el camí a seguir en una aventura tan apassionant: gestionar aquesta obra excepcional de l'arquitectura.

CARME PERELLA COSCONERA
Directora del Palau Güell

Façana del Palau Güell. Montserrat Baldomà / Diputació de Barcelona.

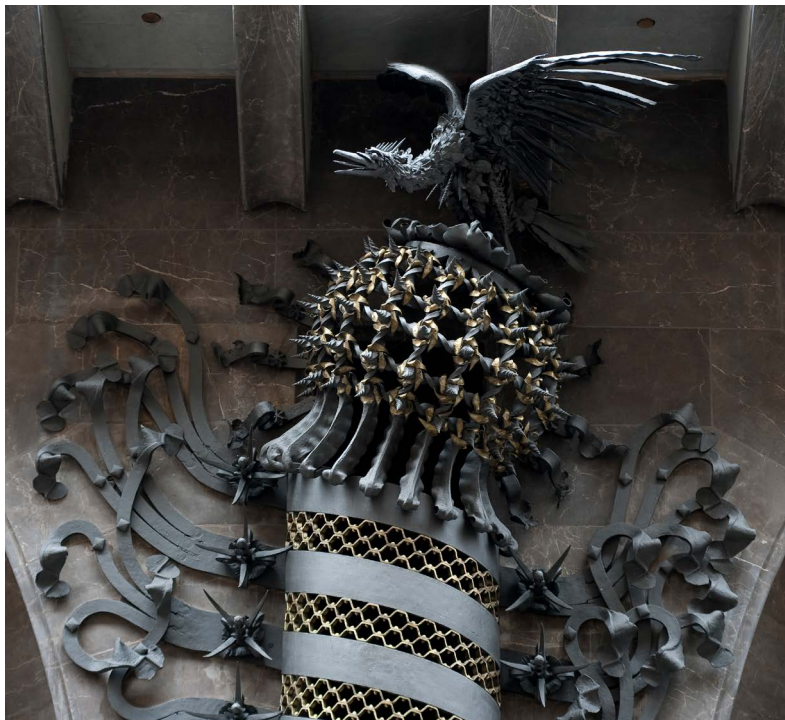

Visió del saló central des de l'interior de l'agulla del terrat. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

1. Introducció

La Convenció sobre la Protecció del Patrimoni Mundial, Cultural i Natural, aprovada per la UNESCO l'any 1972, estableix dins de les normatives que els estats membres hauran de desenvolupar polítiques públiques per tal que el patrimoni mundial tingui una funció en la vida de les comunitats i la seva protecció s'integri en programes de planificació integral (UNESCO, 1972, art. 5a). A més, actualment els béns inscrits a la llista del Patrimoni Mundial han de tenir un sistema de gestió que permeti garantir la conservació del valor universal excepcional des del procés de nominació, especialment, a partir de la seva inscripció (UNESCO, 2016, art. 118-128).

La Diputació de Barcelona, com a titular i entitat gestora del Palau Güell i responsable de la conservació i l'ús sostenible de l'edifici, és conscient de la gran responsabilitat que va assumir el 1945, quan va adquirir la propietat, i, sobretot, des que el 1984 el Palau es va inscriure a la llista del Patrimoni Mundial de la UNESCO. Per aquest motiu, durant l'any 2017, la Direcció del Palau Güell va desenvolupar un procés de planificació participativa per elaborar aquest pla de gestió, amb la col·laboració d'un ampli ventall de professionals, acadèmics i membres de la societat de diversos àmbits vinculats als

L'au fènix que hi ha a la façana, símbol de la Renaixença. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

Façana posterior. Montserrat Baldomà / Diputació de Barcelona.

valors, als usos i a la història del Palau per analitzar les oportunitats de desenvolupament que ofereix la gestió estratègica. Aquest document és el resultat d'un treball col·laboratiu que pretén conservar la materialitat i els valors de l'obra de Gaudí i obrir noves àrees de treball, recerca, difusió i vinculació amb els diferents agents implicats de l'entorn institucional, educatiu, artístic, científic, social i cultural per apropar els valors del Palau a les generacions presents i futures i d'aquesta manera contribuir a la implementació de la Convenció del Patrimoni Mundial en el marc de les tasques de la Diputació de Barcelona en l'àmbit de la cultura i el patrimoni.

1.1 Propòsit del Pla de gestió

El Pla de gestió del Palau Güell té el propòsit de ser el marc de referència per articular accions i programes que permetin contribuir a garantir la preservació dels valors d'aquest bé, d'acord amb les normatives establertes per la UNESCO per als béns inscrits a la llista del Patrimoni Mundial. Aquest document, doncs, és una eina de treball per garantir la conservació, la difusió i l'ús racional i sustentable del bé, i preservar-ne així el valor universal excepcional, el qual comparteix amb sis obres més de l'arquitecte Antoni Gaudí, afegides els anys 1984 i 2005. El pla estableix un terreny comú per definir, assessorar i orientar la gestió del Palau Güell i, a més, afavorir l'intercanvi de bones pràctiques i la col·laboració amb la resta d'obres de Gaudí, amb altres obres modernistes a Europa i altres béns del Patrimoni Mundial.

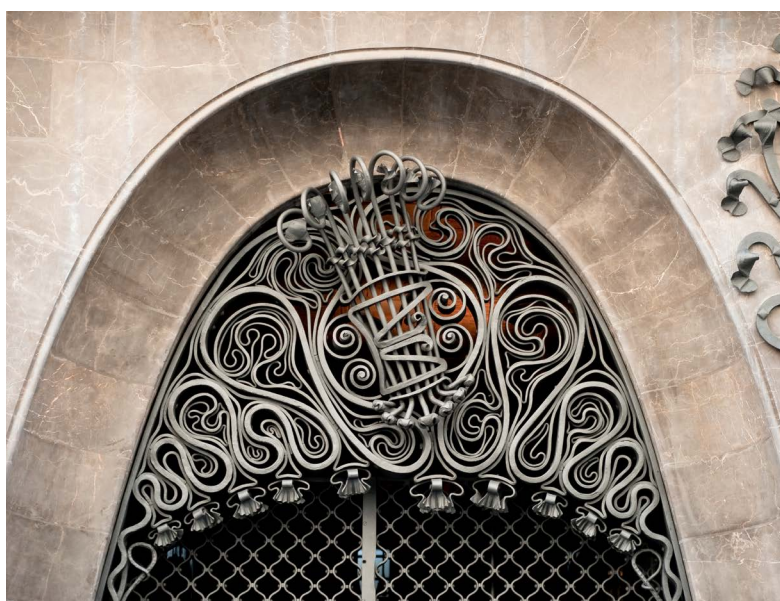
L'escala de servei acaba amb la forma de coup de fouet característica de l'*art nouveau*. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

Les xemeneies d'obra vista del terrat. Montserrat Baldomà / Diputació de Barcelona.

L'espai de la cavallerissa, amb els pilars fungiformes i l'escala helicoidal. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

En el ferro forjat dels dos arcs que trobem a l'entrada es poden observar les inicials d'Eusebi Güell. En el cas d'aquest, hi trobem la «E». Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

Aquest pla de gestió també té el propòsit de contribuir al projecte per elaborar el Pla de gestió conjunt de les obres de Gaudí, gràcies a la col·laboració que, des de l'any 2013, es va iniciar amb la creació del Consell Gaudí. Aquesta iniciativa ha permès trobar punts en comú per afavorir l'intercanvi d'experiències i el diàleg per continuar remarcant la contribució de la seva obra en l'arquitectura mundial. Aquests acords han fructificat en nombrosos esdeveniments a fi de crear un model compartit i una estratègia comuna de cara als visitants i usuaris que gaudeixen any rere any de l'obra de l'arquitecte reusenc.

Un últim propòsit del pla és contribuir a l'establiment de vincles de col·laboració i mutu reconeixement de les oportunitats que el planejament participatiu té per afavorir una xarxa de contactes que permeti no només augmentar el nombre de potencials col·laboradors del Palau, sinó també crear futures sinergies entre els que han participat en aquest procés de planejament, que serà descrit en detall més endavant. El Palau obre les portes per escoltar i enriquir la proposta de gestió actual, i es projecta amb aquest pla cap a un estat de conservació, valoració i significació social a un nivell més, amb més compromís i diversitat d'accions cap als ciutadans i els usuaris presents i futurs.

1.2 Antecedents del Pla de gestió

Si bé les directrius pràctiques sobre l'aplicació de la Convenció sobre la Protecció del Patrimoni Mundial, Natural i Cultural del 1972 vigents en el moment de la inclusió del Palau Güell a la llista el 1984, motivaven els estats membres a preparar plans de gestió per als béns nominats per a la inscripció (UNESCO, 1984, art. 18), el fet de no tenir-ne no va ser rellevant per a l'avaluació del Consell Internacional dels Monuments i Llocs Històrics (ICOMOS) ni per al Comitè del Patrimoni Mundial, que va aprovar la inscripció de l'edifici a la llista fa més de tres dècades (vegeu punt 2.2). Durant el període en què es van fer les grans reformes de conservació del Palau, entre la dècada dels noranta i principis del 2000, tampoc es va preveure tenir un document de gestió. Malgrat això, les tasques dels especialistes es trobaven dins de protocols interns prou exigents per afavorir la conservació a llarg termini i complien els requisits de les institucions encarregades de vetllar per la conservació del bé cultural adequats a la seva categoria de bé cultural d'interès nacional (BCIN) i com a Patrimoni Mundial.

El 2009, en vigílies de la futura obertura al públic, la Direcció del Palau Güell va elaborar el primer Pla de gestió del Palau Güell –seguint les directrius marcades per la UNESCO–, en què fixava els objectius següents: consolidar la conservació de l'immoble; contribuir a l'accés al coneixement i a la difusió, i fomentar la construcció d'instruments per reforçar la cohesió social del barri del Raval, on està ubicat el Palau. Paral·lelament, aquell mateix any, es va elaborar el Pla museològic del Palau Güell, a càrrec de l'historiador Josep Casamartina, que desenvolupa els mateixos objectius previstos al Pla de gestió del 2009.

El penell de l'agulla.
Ramon Manent /
Diputació de Barcelona.

Fotografia antiga de la façana del Palau Güell. Arxiu Bertran de Caralt.

El maig del 2011, el Palau Güell va obrir al públic de manera integral i es va implementar el Pla de gestió del 2009 mitjançant el desenvolupament d'un ampli ventall d'activitats educatives, la creació de l'inventari de la col·lecció de béns del Palau, l'encàrrec d'estudis de recerca relacionats amb l'arquitectura i les arts aplicades, l'inici d'activitats de difusió i divulgació i el desenvolupament de la comunicació a un ampli ventall de públic local i forà.

Dos anys més tard, l'any 2013, el Palau Güell signa la Declaració de Mataró, on es va comprometre, juntament amb gestors i propietaris d'altres béns gaudinians a Catalunya i representants d'institucions vinculades a la seva conservació i difusió, a «continuar valorant, potenciant, projectant i apostant pel patrimoni gaudinià» (Nau Gaudí, 2013). La Declaració va donar peu l'any 2014 a l'establiment del Consell per al Foment i la Difusió de l'Obra de Gaudí, creat per acord del Govern de Catalunya i que tenia com a primera funció «l'impuls, el foment i la difusió del coneixement de l'obra de l'arquitecte Antoni Gaudí» (Generalitat de Catalunya, 2014). El Palau Güell també s'hi va adherir i amb la

El vestibul del Palau és com un carrer interior. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

resta d'obres d'Antoni Gaudí van començar a treballar el mateix 2014 en l'elaboració conjunta de l'informe periòdic a la UNESCO. Aquesta conjuntura per primera vegada va crear les condicions per analitzar la manera en què es gestionava i conservava el valor universal excepcional del conjunt de les set obres inscrites com a Patrimoni Mundial. Un cop assolits els compromisos davant la UNESCO i amb el vistiplau del Comitè de Patrimoni Mundial que va analitzar els informes periòdics en la sessió del 2015 (UNESCO, 2015, Decisió: 39 COM 10A.1), d'aquest projecte en comú neix una xarxa de col·laboració entre les obres de l'arquitecte reusenc. Aquests acords comprometen el conjunt d'obres de Gaudí a elaborar plans de gestió o actualitzar-los, la qual cosa deixa obsolet el Pla de gestió del 2009 i es fa necessari elaborar-ne un de nou, més ambiciós i adequat a la nova realitat local i internacional.

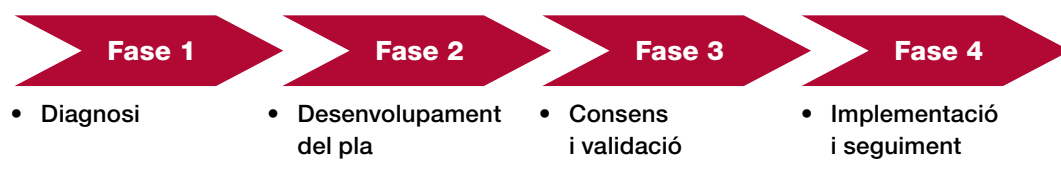
1.3 Procés d'elaboració del Pla de gestió

El Pla de gestió del Palau Güell es va plantejar des de finals del 2016, a partir dels procediments vigents recomanats per la UNESCO i els organismes consultius (UNESCO/ICCROM/ICOMOS/IUCN, 2013), els quals indiquen que un sistema de gestió efectiu ha d'incloure, entre altres requisits: processos participatius de planificació; cicles d'implementació, monitorització i avaluació; mecanismes d'implicació i coordinació entre un ampli ventall d'agents, i formació de capacitats (UNESCO, 2016, art. 111). La

El saló central del Palau, l'espai més important de l'immoble. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

Direcció del Palau Güell va contractar l'especialista en Patrimoni Mundial Amilcar Vargas per assessorar a la tècnica en gestió cultural del Palau Güell, Anaïs Barnolas. Es va fer un calendari de treball en quatre fases: diagnosi, desenvolupament del pla, consens i validació, i implementació i seguiment (vegeu gràfic 1). El programa de treball va incloure l'elaboració d'un marc de referència per al pla, on l'estratègia de participació que es duria a terme i les àrees principals quedessin clares. S'hi van definir quatre àrees: educació, comunicació, conservació i restauració, i recerca.

Gràfic 1. Fases per a l'elaboració del Pla de gestió del Palau Güell.

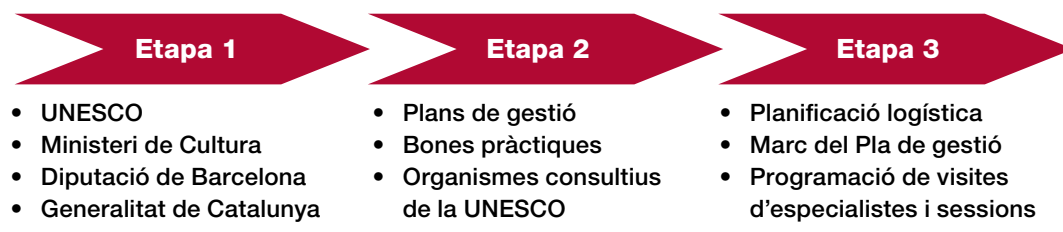
Fase 1. Diagnosi

La primera fase del pla va incloure la recopilació i anàlisi dels plans de gestió previs i les tasques que es van desenvolupar des de la darrera obertura al públic del Palau. També es van definir les àrees del pla actual analitzant la missió vigent del Palau i l'esquema ge-

La façana del Palau Güell. Ramon Marcent / Diputació de Barcelona.

neral en què s'organitzaria el document, de manera que fos congruent i coherent amb el que des de la Diputació de Barcelona es vol potenciar, tot considerant les normatives de la UNESCO. En l'àmbit documental es van considerar diferents plans de gestió d'altres béns inscrits com a Patrimoni Mundial i les recents publicacions respecte als continguts que els plans han de tenir per complir les cada vegada més complexes normatives internacionals. Per tal d'obtenir informació recent i des de molts àmbits diferents, es van incloure tallers amb una part de l'equip de gestió i visites d'especialistes que més endavant van contribuir a la fase de desenvolupament del pla. Es van dissenyar també el que serien les sessions de treball per grups d'enfocament, que es detallen més endavant. El gràfic 2 mostra una síntesi d'aquesta fase.

Gràfic 2. Fase 1 per a l'elaboració del Pla de gestió.

Fase 2. Desenvolupament del pla

Les activitats més importants d'aquesta fase van ser les de participació social, que van incloure sessions de treball mitjançant l'eina participativa anomenada «grups d'enfocament» i visites d'especialistes al Palau Güell amb agents locals vinculats a les

Els tubs de l'orgue, que es troba a deu metres d'altura de la planta del saló central. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

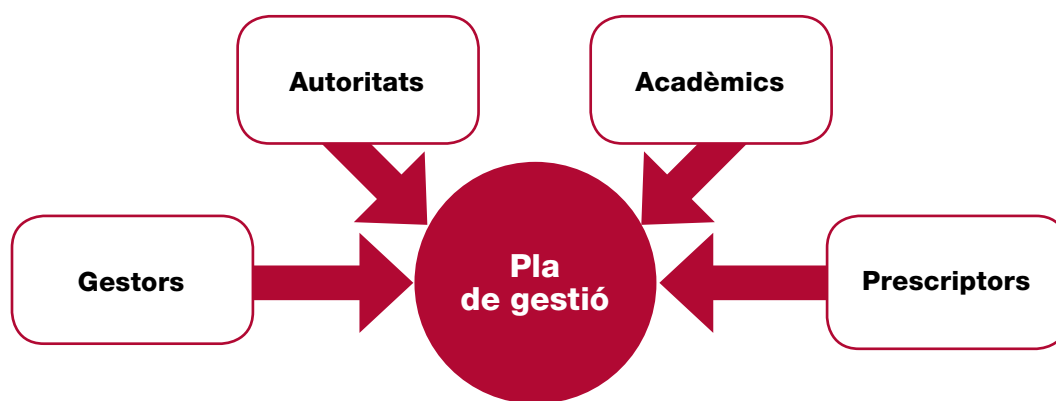
Passamans de ferro amb aplicacions de pa d'or del dormitori d'Isabel López. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

La sala de visites. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

diferents àrees del pla, tant del sector privat com dels sectors públic i social. Aquest ampli ventall d'agents va incloure mestres i professors, tècnics d'ONG, arquitectes, restauradors, catedràtics, científics, representants d'associacions de veïns, museòlegs, comunicadors de xarxes socials (bloguers, tuitaires i *instagramers*), gestors culturals, artistes, periodistes, guies turístics, representants d'associacions i d'entitats, historiadors de l'art, personal tècnic de la Diputació de Barcelona i gestors d'altres béns de Gaudí, per esmentar només els més representatius. En total van participar-hi 54 persones. Les que van assistir als grups d'enfocament van omplir una enquesta de valoració de la sessió, que en tots els casos va rebre comentaris positius. Aquesta retroalimentació

ens va permetre millorar la tècnica constantment. La finalitat era obtenir l'opinió d'un ventall molt ampli de la societat i d'aquesta manera enriquir els continguts del pla. La seva participació es va estendre també a la fase següent, la de consens i validació del pla (que s'explicarà més endavant), amb la possibilitat d'expressar, afegir i fer les esmenes que consideressin importants. Gràcies a aquesta valuosa participació i implicació, es considera que la fase d'implementació i seguiment, quarta i última del pla i que tancarà aquest apartat descriptiu, podrà comptar amb el seu suport i participació per assolir els objectius proposats.

Amb la informació proporcionada pels participants es va tirar endavant un procés d'organització, anàlisi i estructuració per expressar els objectius d'aquest pla, les idees, propostes, reflexions i valoracions fetes. El treball va haver de respectar l'estructura establerta pel pla i els límits en l'extensió d'un pla que es proposa com una eina de treball pràctica, clara i motivadora. Aquest esforç de síntesi va requerir reflexions al voltant dels resultats del procés i també la conciliació amb la missió del Palau. El gràfic 3 sintetitza l'esquema d'enriquiment del pla per part dels agents convocats a participar-hi.

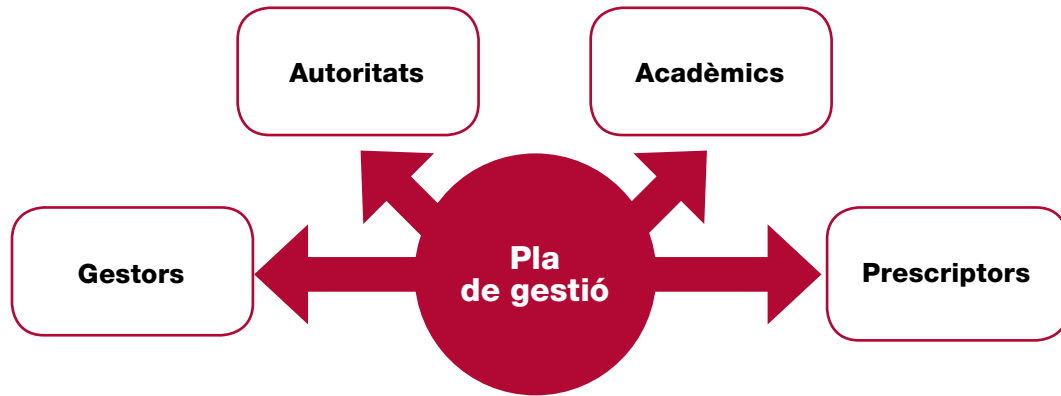
Gràfic 3. Esquema d'agents participants en la fase 2 per a l'enriquiment inicial del pla.

Fase 3. Validació i consens del pla

Aquesta fase va consistir en l'elaboració final del primer esborrany del pla i l'enviament del document als participants i a la resta de l'equip de gestió del Palau perquè el valoressin. Es va obrir un període per rebre esmenes i comentaris, analitzar-los i, segons el cas, afegir-los juntament amb nova informació proporcionada. També es va aprofitar aquest moment per aclarir certes parts que alguns prescriptors van considerar que calia redactar de manera més específica i/o detallada. Finalment, es van rebre valoracions molt positives per la síntesi del document i la seva capacitat de concretar objectius i un model de seguiment i avaluació. A més a més, alguns participants van confirmar la seva voluntat de participar en la implementació del pla. El gràfic 4 esquematitza el procés de validació i consens del pla.

El nou orgue, construït per Albert Blancafort l'any 2011.
Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

Gràfic 4. Esquema d'agents participants en la fase 3 per a la validació de consens de l'esborrany del pla.

Fase 4. Implementació i seguiment

La darrera fase del pla començarà quan se'n faci oficial la versió definitiva i comencin les primeres tasques de planejament dels programes i projectes institucionals i es facin les avaluacions de seguiment plantejades per analitzar el grau de compliment del que s'hi descriu. Podem dir que aquesta fase és la més llarga i requereix la suma de voluntats i esforços per poder assolir els objectius específics i generals, sent fidel a la seva missió com a centre cultural de referència a Catalunya. Com ja s'ha esmentat, la participació dels agents socials en les fases 1, 2 i 3, es va plantejar com una eina d'implicació i creació de sinergies per construir un marc col·laboratiu des de les arrels mateixes del procés de planejament. D'aquesta manera es poden tenir més garanties per a la confluència d'interessos per afavorir la conservació del Palau Güell i la difusió dels seus múltiples valors, especialment el valor universal excepcional, que li va permetre ser inscrit com a Patrimoni Mundial.

La cúpula del saló central. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

La façana del Palau Güell. Ramon
Manent / Diputació de Barcelona.

2. El Palau Güell. Patrimoni Mundial

2.1 Delimitació del bé i zona d'esmoreïment

El Palau Güell està ubicat al carrer Nou de la Rambla, 3-5, al barri del Raval, al districte de Ciutat Vella de Barcelona. L'obra de l'arquitecte Antoni Gaudí va ser construïda entre els anys 1886 i 1990 per encàrrec de l'empresari i mecenes Eusebi Güell perquè fos la residència familiar a la ciutat. El Palau Güell ocupa una extensió de 1.797,75 m² i està localitzat geogràficament a les coordenades 41,3789° N, 2,1742° E. Està distribuït en set plantes: la cavallerissa, l'entresol, el vestíbul superior i les oficines d'Eusebi Güell, la planta noble, la planta de dormitoris, les golfes i el terrat. Des de l'any 2011 estan obertes al públic la majoria de les plantes, i alguns espais estan reservats a l'ús administratiu i als serveis de manteniment. La zona d'esmoreïment, definida l'any 2003, té 3,66 hectàrees, i la seva finalitat és protegir la visibilitat del Palau i el màxim entorn possible (vegeu annex 10.1).

2.2 Declaració de valor universal excepcional

L'any 2014, la UNESCO va aprovar la declaració de valor universal excepcional de les obres de Gaudí, després de ser actualitzada com a part del procés anomenat «inventari retrospectiu», iniciat l'any 2007 i adreçat als béns inscrits entre el 1978 i el 1998, i va ser redactada en els termes següents:

«Les obres d'Antoni Gaudí són una propietat en sèrie que consta de set edificis de l'arquitecte Antoni Gaudí (1852-1926), ubicats a Barcelona i als voltants. La propietat acredita l'excepcional contribució creativa d'aquest arquitecte al desenvolupament de l'arquitectura i la tecnologia de la construcció durant els segles XIX i XX. El Park Güell, el Palau Güell, la Casa Milà (la Pedrera), la Casa Vicens, la façana del Naixement i la cripta de la Sagrada Família, la Casa Batlló i la cripta de la Colònia Güell reflecteixen un estil eclèctic i molt personal al qual Gaudí va donar via lliure en el camp de l'arquitectura, així com en el disseny de jardins, escultures i, de fet, totes les arts.

»Les obres d'Antoni Gaudí són una excepcional i destacada contribució creativa al patrimoni arquitectònic dels temps moderns. La seva obra està arrelada en el caràcter

Els arcs de forma catenària característics del Palau Güell. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

L'espai de la cotxera. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

particular de l'època, a partir, d'una banda, de les fonts patriòtiques catalanes tradicionals i, de l'altra, del progrés tècnic i científic de la indústria moderna. L'obra de Gaudí és un reflex notable de totes aquestes facetes de la societat i té un caràcter únic i singular. De fet, les seves obres estan especialment relacionades amb el Modernisme, i en aquest sentit Gaudí es pot considerar com el més representatiu i destacat dels arquitectes modernistes.

El saló central del Palau Güell. Montserrat Baldomà / Diputació de Barcelona.

La tribuna de descans o dels fumadors, un dels espais arquitectònicament més interessants. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

»L'obra de Gaudí és una síntesi creativa excepcional de diverses escoles artístiques del segle XIX, com ara el moviment de les Arts and Crafts, el simbolisme, l'expressionisme i el racionalisme, i està directament relacionat amb l'apogeu cultural de Catalunya. Gaudí també va presagiar i influir en moltes formes i tècniques del Modernisme del segle XX.» (UNESCO, 2014, p. 149).

L'obra posa de manifest com Gaudí va saber trobar solucions als problemes que se li van plantejar davant l'encàrrec que va rebre d'Eusebi Güell. L'arquitecte va saber donar una resposta eficaç, i d'una bellesa extraordinària, a aquest encàrrec. Gaudí, amb les seves innovacions arquitectòniques, va aconseguir fer de la necessitat virtut. Precisament és en aquesta virtut on es troba l'essència del valor universal excepcional.

2.3 Criteris de valor universal excepcional

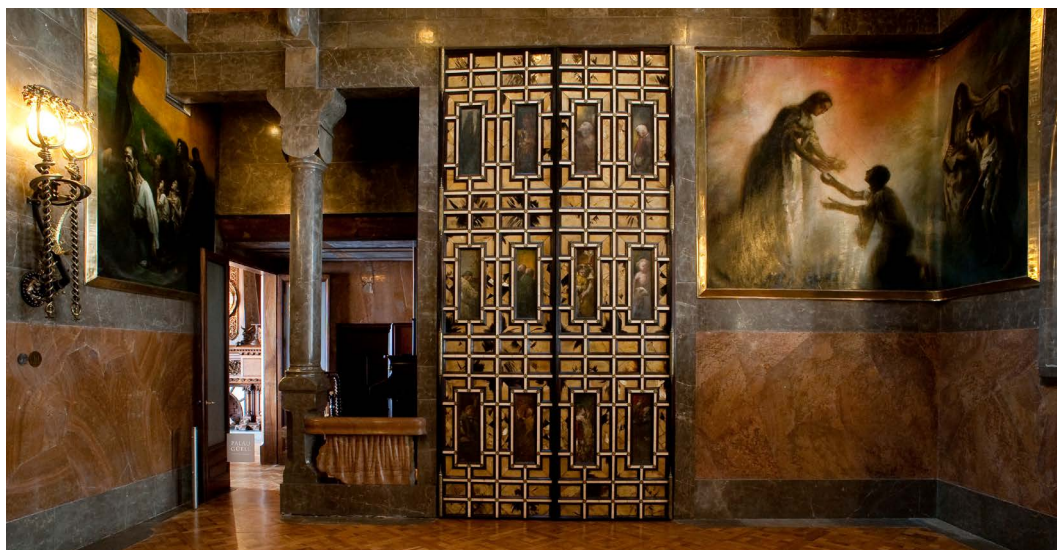
La inscripció del Palau Güell a la llista del Patrimoni Mundial l'any 1984 es va actualitzar l'any 2005 sota l'epígraf «Obres d'Antoni Gaudí» i es va basar en tres dels sis criteris de valor universal excepcional. S'exposen a continuació els criteris establerts per les directrius operatives per a la implementació de la Convenció del Patrimoni Mundial i la definició dels valors que justifiquen la inscripció en el cas de les obres de Gaudí.

Criteri 1: Representar una obra mestra del geni creador humà.

«L'obra d'Antoni Gaudí representa una contribució creativa excepcional i remarcable al desenvolupament de l'arquitectura i de la construcció de finals del segle XIX i principis del segle XX.»

Criteri 2: Testimoniar un intercanvi de valors humans considerable, durant un període concret o en una determinada àrea cultural del món, en els àmbits de l'arquitectura o la tecnologia, les arts monumentals, la planificació urbana o la creació de paisatges.

«El treball de Gaudí representa un important intercanvi de valors, estretament associats als corrents culturals i artístics del seu temps, representats pel Modernisme català.

Al mig de la fotografia hi ha la capella del saló central, en aquest cas, tancada. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

Menjador del saló central. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

Va anticipar i va influenciar un bon nombre de formes i tècniques que van ser rellevants per al desenvolupament de la construcció moderna del segle xx.»

Criteri 3: Ser un exemple eminentment representatiu d'un tipus de construcció o d'un conjunt arquitectònic o tecnològic o de paisatge que il·lustri un o diversos períodes significatius de la història humana.

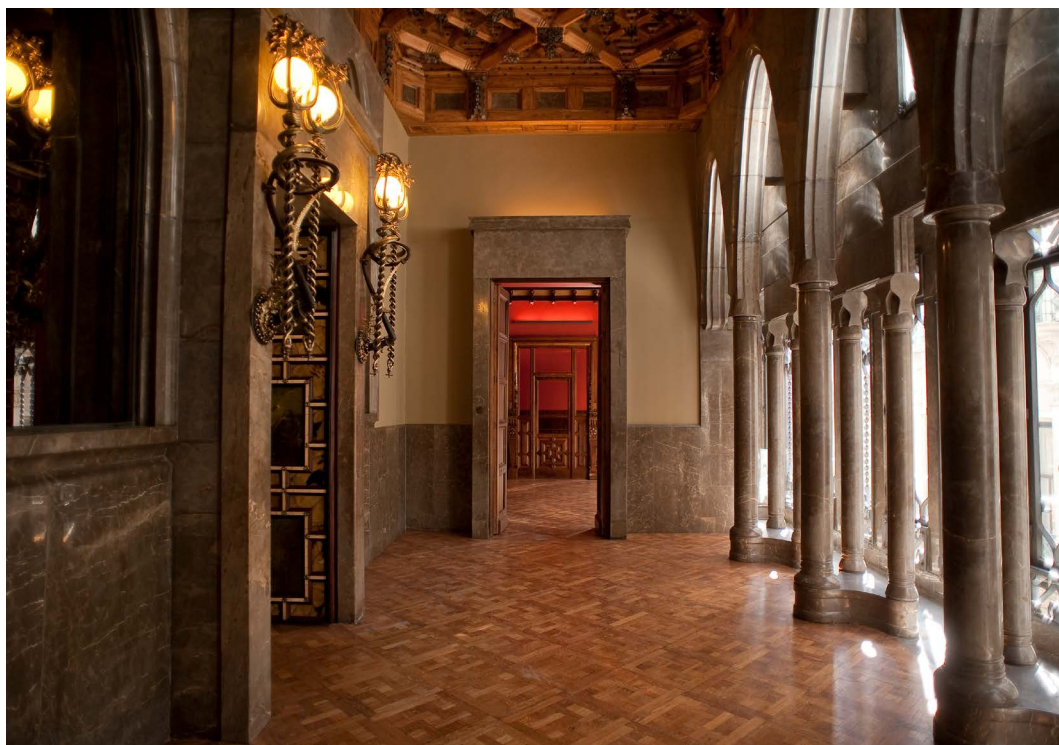
L'obra de Gaudí representa una sèrie d'exemples extraordinaris del tipus de construcció en l'arquitectura de principis del segle xx, tant residencial com pública, al desenvolupament de la qual Gaudí va contribuir d'una manera significativa i creativa.

2.4 Declaració de significació

El Palau Güell, com a part de les obres de Gaudí, comparteix els criteris de valor universal excepcional, però la seva especificitat requereix una anàlisi més detallada. Per aquest motiu, en l'apartat següent es fa una recopilació de característiques pròpies del Palau que cal identificar perquè, en apartats posteriors, es pugui indicar la forma com aquest pla contribueix a la conservació i l'ús sostenible de l'edifici. Es pot trobar més informació sobre la història i l'arquitectura del Palau a l'annex 10.3. Del conjunt d'atributs presents a l'immoble, en destaquen tres de fonamentals:

- **Implementació intel·ligent del programa a l'entorn veïnal i característiques del terreny**

Gaudí va pensar l'organització racional i eficient dels usos, que inclou el respecte pels trets tradicionals de l'habitatge senyorial i la superació dels conflictes i condicionants derivats del lloc escollit pel client: al bell mig d'un barri de carrers estrets, dins una zona heterogènia d'habitatges populars. L'arquitecte era conscient que la vida que havia de desenvolupar-se a l'edifici, amb els comportaments i hàbits propis de les circumstàncies socials dels protagonistes, no tenia relació ni amb les dimensions ni amb les circumstàncies socials i ambientals del solar. La inevitable absència de relació veïnal futura quedava així certificada pel caràcter semiòtic de l'arquitectura. D'aquesta anàlisi també en sorgiria l'esquema general de l'organització dels espais interiors, a partir de la idea

Els arcs de forma catenària de l'entrada. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

Gaudí va concebre la triple façana per tal de separar la vida del carrer de la que transcorria al Palau. Les finestres de la tribuna permeten que l'espai sigui més lluminós. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

d'abocar tot l'edifici cap endins, a diferència del que era habitual fins llavors. Això es reflecteix a la façana del carrer, on els buits i els volums –tot i seguir ritmes derivats dels mòduls estructurals– responien al que passava a l'interior de l'edifici.

Mitjançant la façana, no com a símbol, sinó com a composició arquitectònica, l'immoble s'incorpora de manera harmònica a les preexistències urbanes. Gaudí va aconseguir aquest joc de bon veïnatge mitjançant la composició de la façana i la textura dels materials. La línia que separa la zona de pedra polida i la zona de pedra sense polir recorre un traçat irregular que comença a l'altura de la barana del cos baix de l'esquerra i culmina a l'altura de la cornisa de l'edifici alt de la dreta. L'aspecte que ha despertat més curiositat de la façana, però, han estat els dos arcs d'entrada. Concebut per al pas dels carruatges, tenen dimensions més grans que les habituals. Gaudí els va dissenyar així fruit de la llibertat; per això és difícil definir-ne el traçat, ja que estan entremig d'una línia catenària (és a dir, la corba que forma una cadena suspesa entre dos punts que no són a la mateixa vertical) i d'una paràbola (tot i que en realitat, les corbes del Palau tenen poc a veure amb la fórmula matemàtica). Uns arcs que també es dibuixen sobre els pilars en diverses estances del Palau, com a l'avantsala o als dormitoris dels Güell.

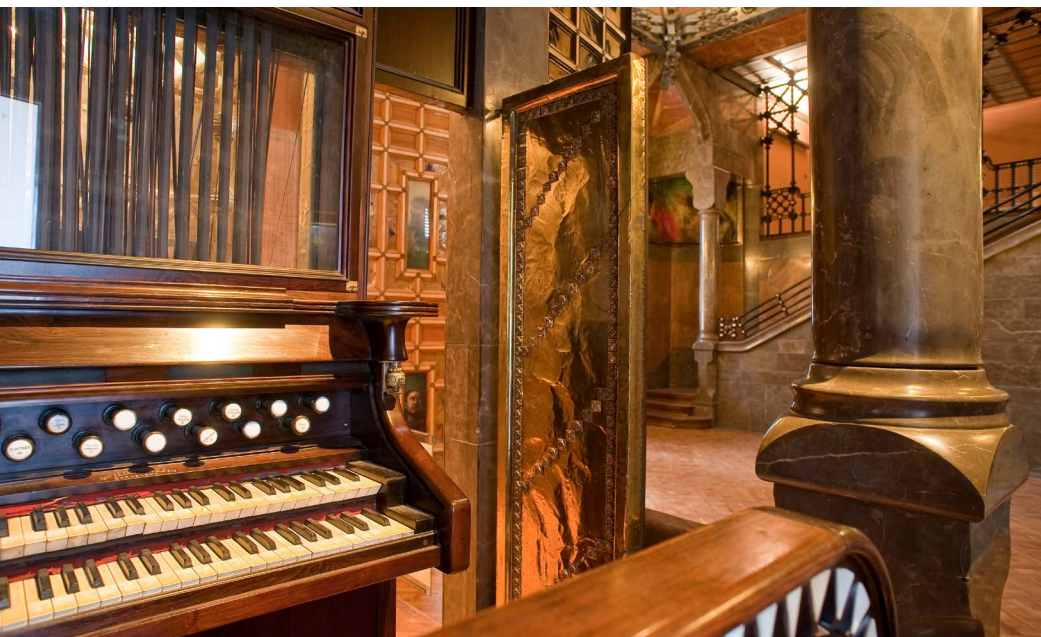
- **Tractament de l'espai, la llum i el so a l'interior adaptat a les limitacions de l'espai**

El tractament de l'espai al Palau és un dels aspectes més transcendents de l'aportació de Gaudí a la renovació de l'arquitectura a finals del segle XIX. L'organització dels espais interiors gira entorn del saló central, element culminant de l'espai arquitectònic, un espai que flueix al llarg de tot l'edifici a través de les sorprenents seqüències amb què s'encadenen els diversos àmbits. L'estretor i menudesa físiques del solar, i, per tant, les limitacions de l'edifici, queden així sensorialment superades als ulls de l'espectador. El saló sorprèn per la seva planta relativa i la gran alçada. Però encara és més admirable que aquesta desproporció entre alçada i planta no produeixi cap mena de neguit. Molt més amunt, tot just a sota de la cúpula que cobreix el saló, els murs s'interrompen per les baranes d'unes galeries obertes, que també s'incorporen a l'espai central. La sala prèvia a l'entrada del saló central –la sala dels passos perduts– és un dels espais on més notoris són els grans recursos d'imaginació de Gaudí per crear espai, és a dir, per augmentar una superfície que era insuficient.

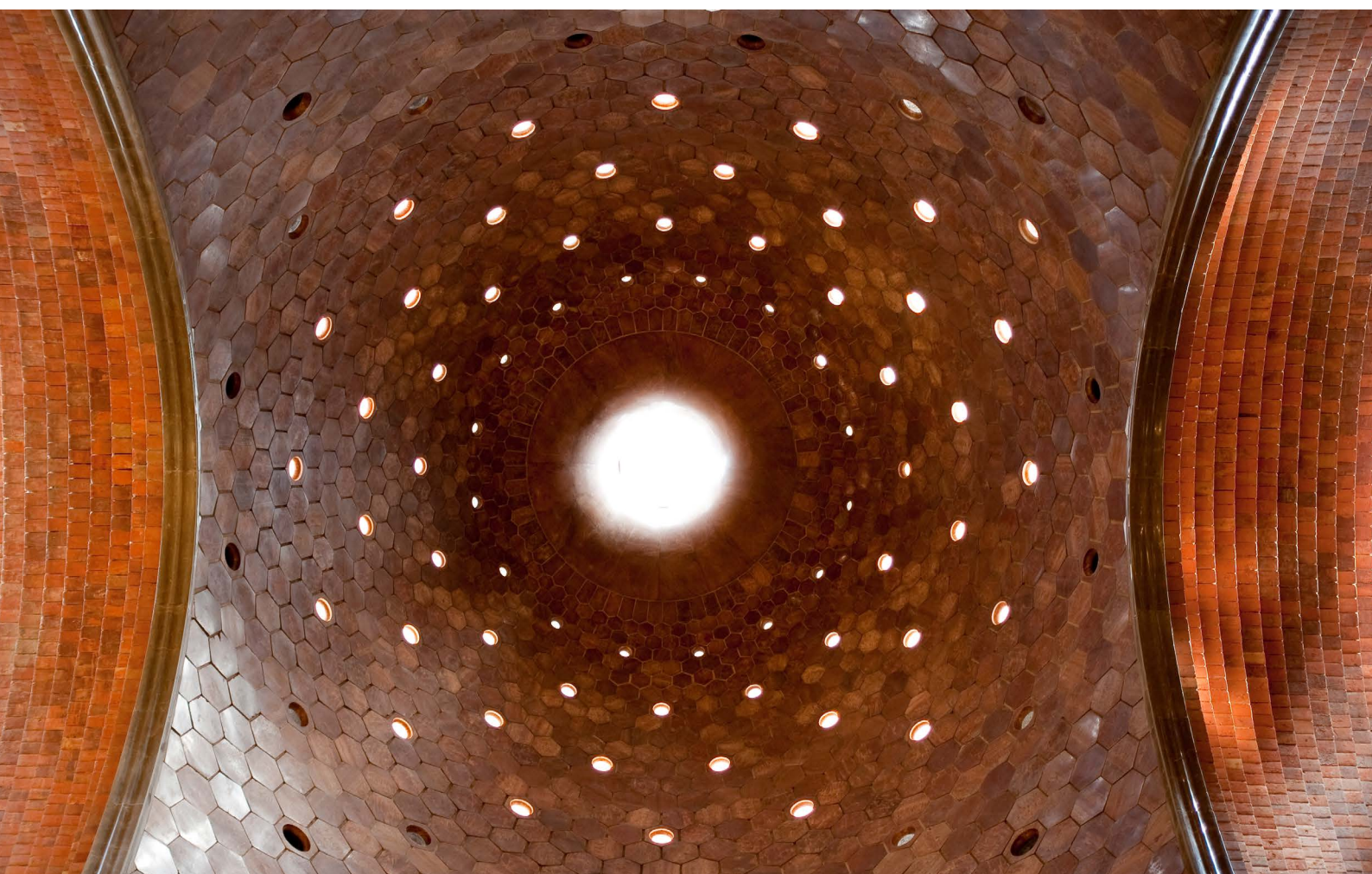
Güell va encarregar a Gaudí una sala de concerts al Palau, però, com s'ha comentat anteriorment, les dimensions útils de l'edifici eren limitades. Gaudí va respondre al repte des d'un altre punt de vista més subtil i innovador: faria de la música un element

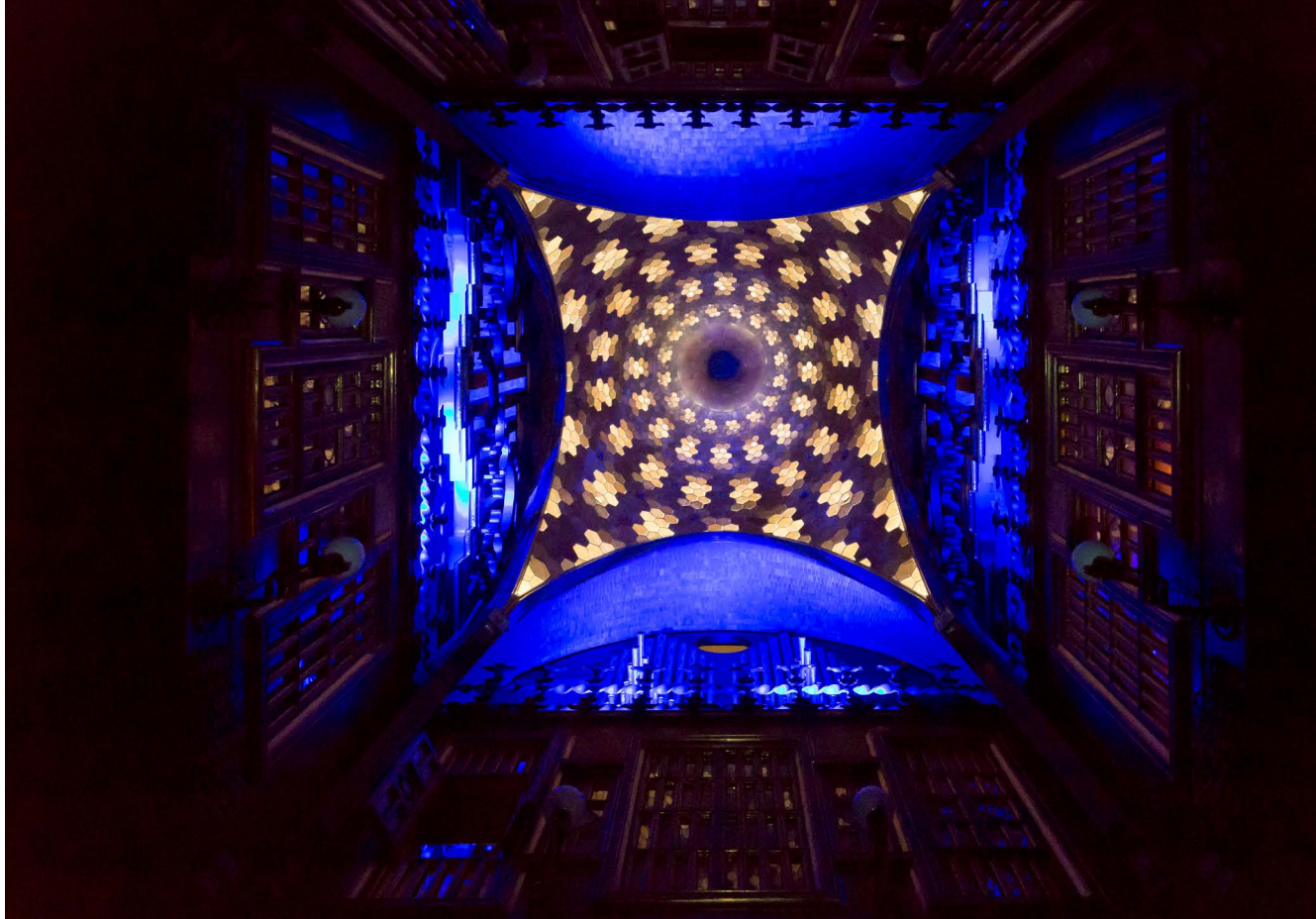
Els vitralls modernistes del saló central estan a deu metres d'altura. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

Visió que tenien Isabel Güell i Maria Lluïsa Güell, les filles d'Eusebi Güell, quan tocaven l'orgue del saló central. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

La cúpula sideral del saló central. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

L'espectacle audiovisual *Parabòlic Gaudí*. Xavier Subias / Diputació de Barcelona.

essencial d'una arquitectura no destinada principalment a la música. I així, amb la distribució de les diferents parts de l'orgue i del saló, i la concepció de la coberta com un gran altaveu, aquest espai central, nascut com a element vertebrador de la vida al Palau protegida de la vida al carrer, va esdevenir un instrument musical grandios.

- **Proposta d'un llenguatge alhora innovador i tradicional**

Gaudí va utilitzar un llenguatge únic, nou, desconegut, mancat dels trets del classicisme del moment, i revolucionari quant a l'ús dels materials, en molts casos qualificables de tradicionals, com la pedra, la fusta, la ceràmica... Però va innovar en la manera d'utilitzar-los i en va obtenir rendiments espectaculars en els resultats esperats per l'arquitecte. Va ser la primera plasmació significativa de l'anunci d'una nova etapa de l'arquitectura. L'ús de materials tradicionals de manera innovadora s'aprecia al terrat, on, per primera vegada, Gaudí transforma els capellets de les xemeneies convencionals en elements escultòrics revestits de trencadís. Les solucions constructives, fins i tot la concepció del sistema o dels recursos estructurals, no eren per a Gaudí més que mitjans al servei de l'expressivitat formal i espacial de la seva arquitectura imaginativa. Un exemple d'això és el treball de les finestres, portes, gelosies o revestiments, als quals Gaudí, en contra del que era habitual, atorga un paper estructural.

Cal mencionar sobretot la funció estructural de la cavallerissa (amb la formació de pilars i voltes inusuals), que destaca per ser un fonament de l'edifici transitable i que constitueix un extraordinari i insòlit paisatge. El mateix es pot dir de l'agulla del ter-

La cavallerissa és un dels espais més singulars, en el qual es posa de manifest com Gaudí va utilitzar materials tradicionals com el maó, però d'una manera innovadora i imaginativa. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

L'agulla del terrat que cobreix la cúpula del saló central. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

rat que cobreix la cúpula central i de les petxines esglaonades que l'acompanyen; de la construcció dels forjats massissos inusuals de les plantes superiors, imprescindibles per contenir les empentes horitzontals de la cúpula, o l'escala de servei semipenjada (en què els graons són subjectats per una estructura de ferro encastada als murs per un costat i penjada per l'altre, mitjançant una enginyosa disposició dels ferros de suspensió, que s'alternen amb els muntants retorçats de les baranes i que, empalmats, pengen d'una biga situada al penúltim tram de l'escala).

2.5 Declaració d'integritat i autenticitat

A més dels criteris de valor universal excepcional, els criteris d'integritat i autenticitat també van ser assolits pel Palau Güell el 1984 i per les obres de Gaudí en conjunt l'any 2005. L'inventari retrospectiu també va actualitzar la declaració d'integritat i autenticitat, i va ser redactada en els termes següents, aprovats per la UNESCO l'any 2014 (UNESCO, 2014, p. 149).

Integritat

«En general, totes les parts components de la propietat gaudeixen d'un alt grau d'integritat i han mantingut una bona relació amb el seu entorn, sigui urbà o natural. El Palau Güell, originàriament habitatge familiar, és ara una instal·lació cultural i turística que conserva la seva integritat arquitectònica, forma i decoració original...»

El passadís que comunica el
Palau Güell amb l'antiga Casa Güell.
Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

Autenticitat

«En general, tots els edificis d'Antoni Gaudí que formen part de la propietat en sèrie tenen un cert grau d'autenticitat. Les obres de restauració han reflectit aquestes qualitats en les condicions d'intervenció.

»El Palau Güell ha estat sotmès a una restauració general per millorar la conservació de l'edifici i potenciar-ne l'ús cultural que ha destacat l'autenticitat de les seves característiques arquitectòniques i decoratives...»

3. Instruments de protecció i gestió

3.1 Instruments normatius de protecció

Des de la segona meitat del segle xx, les normes per a la protecció del Palau Güell van permetre tenir un marc jurídic que va poder garantir-ne la preservació durant un període en el qual, arran de les noves influències arquitectòniques, nombrosos edificis modernistes van ser modificats o irreversiblement intervinguts. No va ser el cas del Palau Güell, que actualment està protegit per les legislacions i acords internacionals, estatals i municipals següents:

- **Legislació internacional**
 - Convenció sobre la Protecció del Patrimoni Mundial, Cultural i Natural. UNESCO, 1972.
 - Directrius pràctiques per a l'aplicació de la Convenció sobre la Protecció del Patrimoni Mundial. UNESCO (última actualització: 2016).
 - Convenció per a la Protecció del Patrimoni Arquitectònic a Europa del Consell d'Europa. Consell d'Europa, 1985.
- **Legislació de l'Estat espanyol**
 - Llei 16/85, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol. Prefectura de l'Estat, 1985.
- **Legislació autonòmica catalana**
 - Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Parlament de Catalunya, del patrimoni cultural català. Generalitat de Catalunya, 1993.
- **Legislació en l'àmbit municipal**
 - Pla general metropolità d'ordenació urbana o PGM-76. Comissió Provincial d'Urbanisme de Barcelona, 1976.
 - Ordenança sobre protecció del patrimoni arquitectònic historicoartístic de la ciutat de Barcelona. Ajuntament de Barcelona, 1979.
 - Pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic (PEPPA). Catàleg del districte. Ajuntament de Barcelona, 2000.

Vista aèria del Palau Güell. Montserrat Baldomà /
Diputació de Barcelona.

- **Declaracions de protecció**
 - Inscripció del bé com a Patrimoni Mundial de la UNESCO (1984).
 - Declaració de monument historicoartístic de l'Estat espanyol (1969).
 - Declaració de bé cultural d'interès nacional de la Generalitat de Catalunya (1969).

3.2 Titularitat del bé

La Diputació de Barcelona és la titular i propietària del Palau Güell des de l'any 1945, quan Mercè Güell i López, una de les filles d'Eusebi Güell, que no tenia fills, va oferir el Palau a la Diputació de Barcelona a canvi d'un vitalici i amb la condició que es preservés l'edifici i se li donés un ús cultural, segons consta a l'escriptura atorgada el 25 de maig del 1945.

Des d'aleshores, la Diputació de Barcelona ha estat la institució responsable de la gestió del bé durant les diferents èpoques i els usos que ha tingut (vegeu annex 10.3). Com a titular, ha estat la responsable de les intervencions de restauració i conservació, i ha coordinat entitats, tant públiques com privades, per fer-se càrrec del manteniment i la millora de les condicions físiques del bé, tot mantenint l'equilibri entre els usos i usuaris actuals del Palau (vegeu annex 10.6).

El fuster Juan Ruiz Cabello treballant en la darrera restauració que va tenir lloc al Palau Güell. Montserrat Baldomà / Diputació de Barcelona.

3.3 Autoritats i procediments de gestió

La Direcció del Palau Güell, que depèn de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona, duu a terme la gestió del bé. El manteniment i la restauració i conservació són competència del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL) de la Diputació de Barcelona. La neteja és competència de la Subdirecció Logística de la Diputació de Barcelona, i la seguretat, del Gabinet de Seguretat Corporativa de la Diputació de Barcelona.

Les empreses externes que hi ha actualment són les que van guanyar els respectius concursos de licitació, convocats per la Mesa de Contractació de les respectives gerències de la Diputació de Barcelona, seguint els plecs de clàusules administratives particulars. En el moment de la redacció d'aquest pla (octubre del 2017), del servei d'atenció

Visita guiada. Xavier Subias / Diputació de Barcelona.

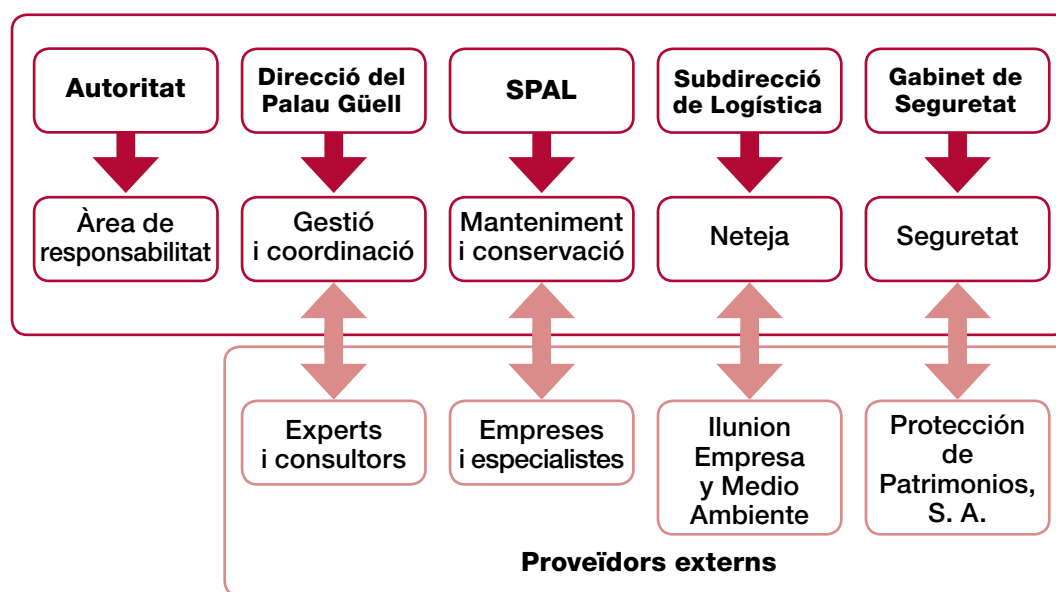
La maqueta tàctil del Palau Güell. Xavier Subias / Diputació de Barcelona.

Explicació de la capella. Xavier Subias /
Diputació de Barcelona.

i informació al visitant, visites guiades i educatives i altres serveis complementaris de suport a la Direcció del Palau Güell, se n'encarrega l'empresa Expertus, des de finals del mes de març del 2017. Dels serveis de seguretat i de neteja, també se n'encarreguen empreses externes: de la neteja, l'empresa Ilunion Empresa y Medio Ambiente, i de la seguretat, Protección de Patrimonios, S.A.

Els procediments de gestió estan regulats per les legislacions de l'Administració pública vigents a la Diputació de Barcelona pel que fa a les responsabilitats dels funcionaris i personal administratiu, i les polítiques de contractació de serveis externs i consultors. Els procediments de gestió són també supervisats i monitoritzats pels òrgans de vigilància i auditoria de la Diputació de Barcelona. Al gràfic 5 es presenta un esquema simplificat de les principals autoritats i les àrees de responsabilitat.

Gràfic 5. Esquema simplificat d'autoritats i àrees de responsabilitat.

3.4 Sistema de gestió i coordinació institucional

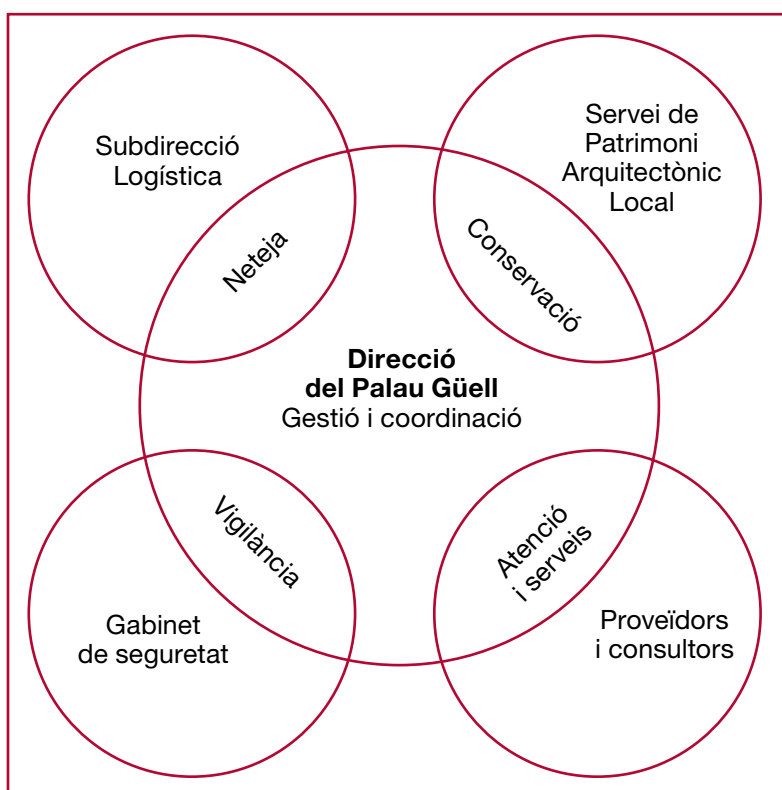
Per facilitar la gestió de la programació de les activitats del Palau, les àrees que s'han esmentat es coordinen segons l'àmbit de les seves competències i experiència. En totes elles, la Direcció del Palau Güell és la responsable de vetllar per la implantació del programa anual de treball; establir el seguiment dels terminis i condicions contractades, i assolir les fites plantejades per cada cicle anual. L'actual sistema de gestió i coordinació institucional es va establir un cop es van acabar les obres de restauració i el Palau es va tornar a obrir al públic. Això va fer necessari organitzar la gestió quotidiana del servei al visitant i el desenvolupament d'activitats especials, i, alhora, començar a programar nous estudis i projectes des de la Direcció del Palau, a fi de complementar les tasques

L'entrada a l'habitatge amb el vitrall de la senyera. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

que l'SPAL va desenvolupar durant els anys de més intervenció i que continua fent d'acord amb el programa de conservació.

L'esquema simplificat del sistema de gestió i coordinació institucional es pot veure al gràfic 6:

Gràfic 6. Esquema simplificat del sistema de coordinació institucional.

El desenvolupament del Pla de gestió i la metodologia participativa implementada van permetre analitzar les àrees de millora d'aquest esquema, el qual es preveu reforçar un cop es comenci a implantar el pla (vegeu l'apartat 6: «Implementació, monitorització i seguiment»).

Concert d'Any Nou al saló central. Òscar Ferrer / Diputació de Barcelona.

4. Missió, àrees estratègiques i objectius

Aquest apartat presenta la missió, les àrees estratègiques i els objectius generals i específics com a resultat del procés participatiu impulsat per la Direcció del Palau Güell. El treball d'obtenció, anàlisi i síntesi de la informació que van proporcionar els actors que van participar-hi va permetre diagnosticar l'estat de la qüestió de les àrees analitzades i obrir un ventall de noves oportunitats per al bé. Però, sobretot, va permetre articular els programes que ja es duïen a terme en un marc de referència en què tothom pogués identificar les seves tasques, la seva articulació i pogués plantejar noves iniciatives per endegar nous projectes i línies de desenvolupament. Aquests objectius són el resultat d'una contribució col·lectiva, i són també l'oportunitat del Palau Güell d'establir noves i renovades formes de treball, més participatives i properes als ens locals, que cerquin la creació de sinergies per assolir la finalitat última del pla: conservar i difondre els valors del Palau Güell per a les generacions presents i les futures, i destacar-ne el valor universal excepcional. A l'annex 10.2 es fa un resum del mecanisme de participació que es va implementar en el marc de l'elaboració d'aquest pla de gestió.

La missió del Palau Güell es va tenir clara des del principi del procés de l'actual pla, que es va plantejar des de la seva museïtzació i obertura al públic, i s'ha actualitzat únicament amb les noves informacions i context. Les quatre àrees estratègiques del Pla de gestió que es van definir són les següents: educació, comunicació, restauració i conservació, i recerca. La finalitat d'aquesta organització és aclarir les tasques de gestió i servir d'orientació dels programes i les activitats vinculades i adreçades a assolir els objectius proposats. És fonamental esmentar que, malgrat l'agrupament d'àrees i objectius, hi ha una interrelació que és precisament una de les seves característiques principals. A l'apartat 6 es presenta l'esquema que il·lustra les activitats i els programes que serveixen per assolir més d'una àrea estratègica i més d'un objectiu. També s'hi mostra una graella d'indicadors per avaluar el grau d'assoliment dels objectius presentats.

4.1 Missió

La missió del Palau Güell és garantir la conservació, difusió, divulgació, documentació i recerca dels seus valors –especialment el valor universal excepcional com a Patrimoni Mundial–, i la prestació de serveis de qualitat vinculats al museu mitjançant un model

La maqueta tàtil del Palau Güell. Xavier Subias / Diputació de Barcelona.

de gestió sostenible, participatiu i de proximitat amb la ciutadania, per al coneixement, gaudi i desenvolupament de les generacions presents i futures.

Aquesta missió pretén, entre altres coses, motivar que els agents implicats col·laborin, en la mesura de les seves capacitats, competències i coneixements, en les accions que afavoreixin l'articulació d'activitats i programes amb resultats adients a les expectatives d'un bé històric, objecte d'una restauració exemplar i amb un discurs ampli, divers i obert a noves interpretacions i anàlisis.

4.2 Àrea estratègica d'educació

Com a entitat cultural i museística, l'educació és una àrea estratègica fonamental, dedicada a contribuir a l'aprenentatge i coneixement dels diferents valors i continguts que ofereix el Palau Güell. El projecte educatiu del Palau Güell es va dissenyar el 2013 a par-

Una alumna construint el tub d'orgue en un taller dins de la programació de visites del servei educatiu. Antidot Gràfic / Diputació de Barcelona.

L'ebenista David Mañas amb un alumne durant un taller de construcció d'un mosaic de parquet. Xavier Renau / Diputació de Barcelona.

tir dels objectius establerts a l'esborrany de l'any 2009. Actualment s'ofereixen visites per a escoles i instituts, esplais d'estiu i de Nadal, visites per a gent gran, visites familiars i visites adaptades a públic amb algun tipus de discapacitat. Cal destacar-hi les visites per a escoles i instituts, que van adreçades a alumnes des de P-4 fins a batxillerat, en les quals l'eix principal és que els alumnes coneguin les tècniques arquitectòniques. Hi ha l'opció de complementar les visites amb tallers artesanals on es treballen els oficis dels col·laboradors de Gaudí. Els darrers anys, el projecte educatiu ha incorporat les noves tecnologies en les visites. El Palau Güell forma part del nucli impulsor del Consell d'Innovació Pedagògica de l'Institut d'Educació Municipal de Barcelona i cada curs escolar ofereix 500 beques per als alumnes de les escoles de Barcelona que es troben en una situació econòmica i social d'alta complexitat.

«Apadrina el teu equipament»

El Palau Güell forma part del projecte «Apadrina el teu equipament», coordinat per la Fundació Tot Raval i emmarcat en el Pla d'educació del districte de Ciutat Vella. L'objectiu d'aquest projecte és apropar l'oferta cultural del Raval als estudiants i les

Visita a càrrec dels alumnes del grau mitjà d'Atenció a les Persones amb Dependència, dins del projecte «Apadrina el teu equipament».

seves famílies. Hi participen els grans equipaments culturals i els centres educatius del barri per desenvolupar propostes formatives de llarga durada, integrades en el currículum acadèmic i adaptades a les diferents necessitats dels alumnes. Dins d'aquest projecte es fan aprenentatges de servei, en què alumnes dels instituts del Raval fan de guies per a usuaris d'entitats sense ànim de lucre del barri del Raval (persones amb algun trastorn mental, centres de dia de gent gran, etc.). Amb aquesta participació es contribueix a la voluntat del Palau Güell de fomentar la construcció d'instruments que reforcin la cohesió social i la comunitat del barri del Raval.

Dins d'aquesta àrea, els objectius que es plantegen són els següents:

Objectiu general d'educació (OG-E):

- OG-E: Desenvolupar experiències significatives als visitants del Palau Güell, mitjançant la transmissió dels seus valors de manera didàctica, interactiva, propera i innovadora.

Objectius específics d'educació (OE-E):

- OE-E1: Incrementar l'accessibilitat de les activitats educatives per tal d'incloure la població amb necessitats especials.
- OE-E2: Actualitzar i diversificar les activitats proposades per incorporar nous col·lectius i els instruments per implementar-los amb eficàcia.
- OE-E3: Innovar en la millora educativa constant mitjançant la interacció amb els agents implicats locals per assolir experiències significatives.
- OE-E4: Desenvolupar un mecanisme eficient que faciliti l'accés als serveis adreçats al sector educatiu local en sentit ampli.

Gràfic 7. Objectius generals i específics de l'àrea estratègica d'educació.

4.3 Àrea estratègica de comunicació

L'àrea estratègica de comunicació es planteja com una eina per fer arribar els valors del Palau a un sector de població més ampli que l'escolar, en què també s'inclou, indubtablement, el grup més nombrós actualment: els turistes d'arreu del món. En aquesta àrea no s'inclou només la comunicació i la imatge del Palau Güell, sinó també la visita pública, la botiga (ubicada a l'interior de l'immoble) i les activitats que s'hi ofereixen des del 2013 (concerts d'estiu, de Nadal, de música clàssica catalana, visites especialitzades, exposicions –sobretot les temporals a les golfes–, cicles de conferències, etc.). Les activitats es comuniquen al web *www.palau.guell.cat*, i a través de la publicitat i de material imprès. Actualment les xarxes socials més actives són Facebook, Twitter i Instagram. El flux de visitants del Palau –moguts per la fama i el prestigi mundials de les obres de Gaudí– juntament amb el públic local interessat a conèixer altres àmbits d'aquest bé patrimonial són alguns dels públics per als quals es pretén enfortir el discurs actual i millorar-lo mitjançant els objectius següents:

Concert al terrat dins de la programació de *Les nits del Palau Güell*. Xavier Subias / Diputació de Barcelona.

Objectiu general de comunicació (OG-C):

- OG-C: Transmetre als públics estratègics els continguts establerts de manera compartida i consensuada que defineixin els missatges del Palau Güell per tal de comunicar d'una manera clara i eficaç els seus valors distintius i la seva singularitat més enllà de l'edifici.

Objectius específics de comunicació (OE-C):

- OE-C1: Desenvolupar i implementar un pla de comunicació que defineixi l'estratègia comunicativa, els públics als quals s'adreça i els canals més adequats.
- OE-C2: Actualitzar els mitjans de comunicació digitals i impresos a les necessitats dels usuaris.
- OE-C3: Desenvolupar els continguts distintius del Palau Güell mitjançant la identificació i el consens dels valors que l'identifiquen.
- OE-C4: Implementar logístiques de difusió que assegurin l'accés i la participació a un ampli ventall de públic, especialment al local.

Gràfic 8. Objectius generals i específics de l'àrea estratègica de comunicació.

4.4 Àrea estratègica de restauració i conservació

La conservació de la materialitat del Palau Güell és fonamental per a qualsevol desenvolupament de les àrees del Pla de gestió. Per aquest motiu, aquesta àrea estratègica és la continuïtat d'una de les accions més reconegudes i premiades a escala internacional.

Treball de restauració dels arrimadors de la sala de visites. Quim Boix / Diputació de Barcelona.

Mobiliari original que forma part de l'exposició permanent «Palau Güell: mirades al mobiliari». Jordi Puig / Diputació de Barcelona.

El treball del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL), amb el suport de desenes d'especialistes durant dècades, ha estat una de les tasques més curosament portades a terme per la Diputació de Barcelona. Per tal de continuar i millorar la feina feta fins ara en aquest àmbit, l'àrea estratègica de restauració i conservació es planteja els objectius següents:

Objectiu general de restauració i conservació (OG-RC):

- OG-RC: Garantir l'ús sostenible, eficient i equilibrat de l'immoble mitjançant el model SCCM, el desenvolupament d'eines de monitorització permanent, la implantació de mesures de prevenció i la sensibilització al públic i usuaris.

Objectius específics de restauració i conservació (OE-RC):

- OE-RC1: Establir un sistema de seguiment i control de l'estat de l'edifici, destacant la revisió periòdica de la seva estabilitat estructural i altres amenaces.
- OE-RC2: Sensibilitzar el públic en general i els treballadors del coneixement físic i constructiu que es té de l'immoble i les mesures preventives per a la seva conservació.
- OE-RC3: Implementar i/o actualitzar protocols de prevenció de riscos i plans especials de protecció adequats a la naturalesa de l'edifici i al seu entorn com a BCIN i Patrimoni Mundial.
- OE-RC4: Fomentar l'intercanvi de bones pràctiques en conservació de béns patrimonials que puguin contribuir a millorar el sistema vigent.

Gràfic 9. Objectius generals i específics de l'àrea estratègica de restauració i conservació.

4.5 Àrea estratègica de recerca

La Direcció del Palau Güell, com a novetat, vol incorporar en aquest pla la importància i el reconeixement que ha tingut a mitjà termini la recerca feta per especialistes del sector dels àmbits universitari i professional. En la sessió organitzada per a aquesta àrea els convidats van coincidir en la necessitat de fer visible el potencial que té el Palau com a font de coneixement i estudi científic des de diverses disciplines i a tots els nivells. També es va valorar la possibilitat de fer públics els estudis científics de l'SPAL i els que en els darrers anys la Direcció ha encarregat a especialistes, la qual cosa permetria generar un impacte social en l'àmbit acadèmic i científic superior a l'actual. Gràcies al procés

Publicació dins de la col·lecció:
El Palau Güell a Fons.

participatiu i a la dinàmica desenvolupada, la Direcció del Palau Güell va confirmar la convicció i voluntat de les institucions universitàries de treballar conjuntament en el marc d'aquest pla de gestió. Els objectius resultants de l'intercanvi d'opinions i avaluacions són els següents:

Objectiu general de recerca (OG-R):

- (OG-R) Situar el Palau Güell com a referent per a la recerca científica multidisciplinària dins de l'àmbit de les obres de Gaudí i modernistes a Catalunya.

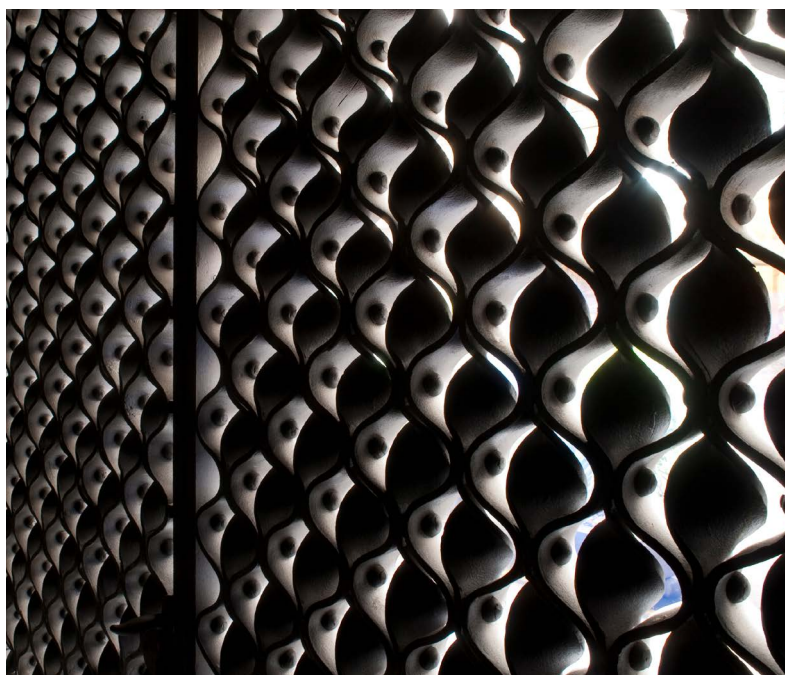
Objectius específics de restauració i conservació (OE-RC):

- OE-R1: Contribuir a generar projectes i iniciatives de treball en xarxa mitjançant la vinculació amb universitats i instituts de recerca dins de l'àmbit català, espanyol i europeu.
- OE-R2: Sistematitzar la documentació dels recursos patrimonials del Palau i l'elaboració de noves obres com a resultat d'aquesta tasca, donant especial rellevància a la historiografia del bé.
- OE-R3: Afavorir al públic interessat i als especialistes l'accés, la visibilitat i la difusió de les obres de recerca i investigació desenvolupades per les entitats col·laboradores del Palau.

Gràfic 10. Objectius generals i específics de l'àrea estratègica de recerca.

5. Amenaces i mesures preventives

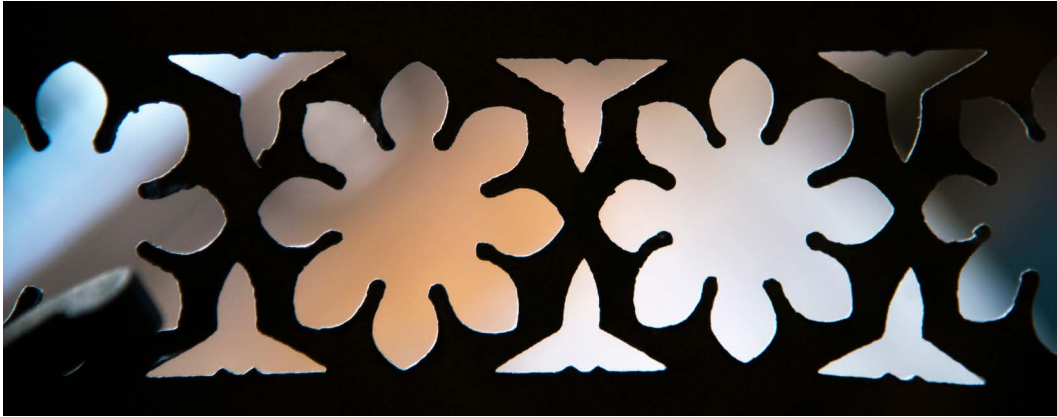
A més de les àrees estratègiques i dels objectius generals i específics, en aquest pla de gestió es reconeixen i esmenten algunes de les amenaces a les quals els béns patrimonials han de fer front arreu del món. Durant el procés d'elaboració del segon informe periòdic de la UNESCO, l'any 2014, es van identificar algunes amenaces comunes a les obres de Gaudí, que també poden afectar el Palau Güell. A continuació es presenten les amenaces que es consideren més destacables i algunes mesures preventives, tot i que els programes, les accions a desenvolupar i els objectius ja es tenen en compte.

La reixa de ferro forjat de l'entrada principal. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

5.1 Seguretat

El sistema de seguretat vigent ha demostrat ser eficaç per prevenir els riscos a l'interior del Palau Güell. Malgrat això, recentment l'afectació de béns patrimonials i culturals com a objectiu d'atacs violents, des de vandalisme fins a terrorisme, és una amenaça constant per a molts monuments, com el Palau Güell. Per reduir els probables escenaris que posin en perill la seguretat del bé, dels visitants i dels treballadors, aquest pla de gestió es planteja dos objectius: el primer és l'OE-RC3: implementar i/o actualitzar

La reixa amb ornamentació floral de les finestres del vestíbul superior. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

protocols de prevenció de riscos i plans especials de protecció adequats a la naturalesa de l'edifici i de l'entorn com a BCIN i Patrimoni Mundial, i el segon, l'OE-RC4: establir l'intercanvi de bones pràctiques en conservació de béns patrimonials que puguin contribuir a millorar el sistema vigent.

5.2 Pressió turística

Des de l'obertura al públic, el Palau Güell ha tingut una pressió turística que altres béns modernistes de la ciutat ja patien des de feia anys i que era previsible que també l'afectessin. Des del començament de les seves funcions al públic l'any 2011, s'ha contro-

Concert dins la programació estable de *Les nits del Palau Güell*. Xavier Subias / Diputació de Barcelona.

lat aquesta pressió gràcies al sistema de venda d'entrades limitat, que regula l'aforament i el distribueix al llarg del dia. En el cas de les jornades de portes obertes, si bé la quantitat de visitants es pot veure incrementada, la Direcció ha establert màxims permesos per tal d'evitar la massificació a l'interior de la propietat i els riscos que això comporta, ja sigui per a la qualitat de la visita com pel que fa a la conservació dels diferents elements arquitectònics, tant mobles com immobles. Dins d'alguns objectius del Pla de gestió vinculats a la regulació de la pressió turística podem destacar l'OE-E2: actualitzar i diversificar les activitats proposades per incorporar nous col·lectius i els instruments per a la seva efectiva implementació, i l'OE-C4: implementar logístiques de difusió que assegurin l'accés i participació un ampli ventall de públic, especialment el local.

5.3 Condicions físiques locals

A causa de la ubicació del Palau Güell dins de la ciutat de Barcelona, hi ha elements que representen una amenaça puntual, principalment la pols i l'aigua freàtica. En el cas de la pols, el programa de neteja ha estat un element indispensable per mantenir controlat aquest element; i, en el cas de les aigües freàtiques, s'han fet estudis de monitorització de l'estat dels corrents subterranis, que es van identificar i que han patit canvis recentment. L'objectiu OE-RC1: establir un sistema de seguiment i control de l'estat de l'edifici, destacant la revisió periòdica de la seva estabilitat estructural i altres amenaces, pretén fer aquest seguiment, i el d'altres problemes que puguin posar en risc l'immoble, per prendre les mesures que calguin per contrarestar-ne els efectes.

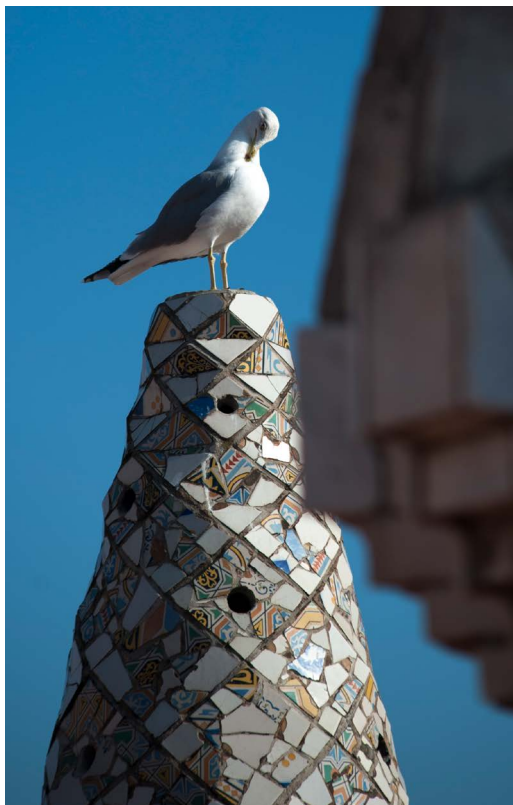
El terrat del Palau Güell. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

5.4 Canvi climàtic

Pel que fa al canvi climàtic com a fenomen global, la ciutat de Barcelona i el Palau Güell són conscients de les afectacions que pot comportar en els elements físics de l'edifici. Per identificar els riscos i les possibles afectacions, l'àrea estratègica de restauració i conservació s'ha proposat l'objectiu específic OE-RC1: establir un sistema de seguiment i control de l'estat de l'edifici, destacant la revisió periòdica de la seva estabilitat estructural i altres amenaces. Aquest sistema de seguiment formarà part del programa de treball del Palau amb el suport de l'SPAL i aplicarà les mesures corresponents un cop s'hagin detectat les afectacions potencials per aquest fenomen global.

5.5 Desastres naturals

Dins dels desastres naturals que es van identificar en l'informe periòdic destaquen els terratrèmols i, en menor mesura, el risc d'incendis. Per aquesta raó, en l'àrea estratègica de restauració i conservació s'ha proposat l'objectiu específic OE-RC3: implementar i/o actualitzar protocols de prevenció de riscos i plans especials de protecció adequats a la naturalesa de l'edifici i el seu entorn com a BCIN i Patrimoni Mundial. Mitjançant aquest objectiu, s'enfortiran les mesures preventives i protocols d'atenció per estar preparats en cas d'incidència.

La proximitat del mar fa que a vegades les gavines visitin el Palau. Ramon Manent / Diputació de Barcelona.

6. Implementació, monitorització i seguiment

6.1 Programes d'implementació

Els programes que es presenten en la graella següent, molts d'ells ja molt ben posicionats, són els mitjans que estructuradament i gradualment es plantegen per assolir la missió i objectius del Pla de gestió del Palau Güell. Tal com s'esmentava a la introducció d'aquest pla, el propòsit és «ser el marc de referència per articular accions i programes que permetin contribuir a garantir la preservació dels valors d'aquest bé». Fidels al propòsit del Pla, els programes d'activitats presentats han demostrat, des de la seva implantació, que compten amb l'acceptació dels usuaris i visitants de tots els perfils. Entre ells, té una especial acceptació el programa educatiu, que ha diversificat l'oferta per tal de ser més ampli i inclusiu. La taula 1 estableix l'articulació entre els programes i els objectius de les àrees estratègiques als quals contribueixen principalment, però no pas exclusivament.

Taula 1. Correlació entre programes del Palau Güell i els objectius de les àrees estratègiques del Pla de gestió.

Programes	Àrees estratègiques i objectius			
	Edu	Com	RiC	Rec
Programa musical al Palau				
Exposicions temporals i itinerants				
Servei educatiu				
Cicle de conferències				
Programa de gestió de la col·lecció del Palau Güell				
Programa de visita pública				
Programa de visites guiades				
Programa d'investigació, recerca i documentació				
Programa de comunicació				
Programa de publicacions				
Programa d'accessibilitat				
Programa de responsabilitat social corporativa				

6.2 Sistema de monitorització

A fi d'avaluar els avenços per assolir els objectius de les diferents àrees estratègiques, la taula 2 vol servir de guia per identificar el nivell de canvi assolit gràcies a la implantació dels programes de l'apartat anterior. Per tal de facilitar l'avaluació i que aquesta ajudi a prendre les mesures adequades per canalitzar els recursos disponibles per assolir els objectius, aquesta llista no pretén ser exhaustiva i es poden preveure nous indicadors, si escau.

Taula 2. Indicadors de gestió per àrea estratègica.

Objectius	Indicadors clau	Font d'informació	Periodicitat
Educació	1. Nombre d'escoles i alumnes atesos	Estadístiques de visites escolars	Trimestral
	2. Grau de satisfacció dels alumnes i professors ¹	Enquesta qualitativa a una mostra representativa de professors i alumnes que realitzen l'activitat	Trimestral
	3. Nombre d'escoles en risc d'exclusió social	Estadístiques de visites escolars	Trimestral
Comunicació	4. Nombre d'interaccions a les xarxes socials	Estadístiques d'interaccions per a cada xarxa social	Mensual
	5. Implementació del Pla de comunicació	Equip de gestió propi	Semestral
	6. Nombre d'accions de comunicació envers la població local	Equip de gestió propi	Trimestral
Restauració i conservació	7. Nombre de protocols de prevenció de riscos i plans de protecció actualitzats	SPAL Proveïdors externs	Semestral
	8. Nombre d'hores de formació i sensibilització	SPAL Equip de gestió propi	Semestral
	9. Nombre de sessions d'intercanvi de bones pràctiques	SPAL	Anyal
Recerca	10. Nombre de projectes d'investigació amb participació del Palau Güell	Equip de gestió propi	Anyal
	11. Nombre de publicacions vinculades al Palau Güell	Equip de gestió propi Proveïdors editorials	Anyal
	12. Nombre de convenis amb universitats i centres de recerca	Equip de gestió propi	Anyal

¹ Els indicadors qualitatius, l'enquesta i el seguiment als participants (professors i alumnes), seran desenvolupats per l'equip educatiu del Palau Güell. Inicialment es planteja analitzar cinc activitats educatives a l'any.

6.3 Estratègia de seguiment

L'estratègia de seguiment per implementar el Pla de gestió comprèn la creació d'un grup de treball multidisciplinari –presidit per la Direcció del Palau Güell– que farà sobretot les tasques següents:

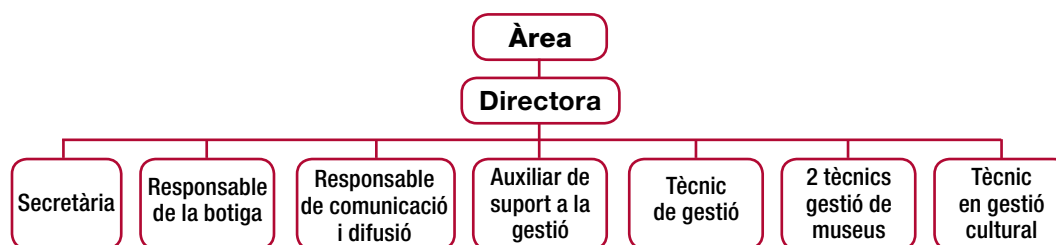
- Anàlisi dels components del Pla de gestió.
- Revisió de l'articulació dels programes de treball amb les àrees estratègiques i objectius del Pla.
- Avaluació periòdica dels resultats dels programes.
- Dictamen de les mesures correctives necessàries per assolir les fites proposades.
- Suggeriment de possibles oportunitats no previstes originalment en el pla que en permetin la millora.
- Formació dels membres de l'equip de gestió per adquirir i enfortir capacitats, habilitats i coneixements adequats a les seves funcions.

Es pretén que aquest grup multidisciplinari tingui una continuïtat en les seves reunions periòdiques per analitzar el grau d'assoliment dels objectius plantejats en aquest pla. Per fer això, el grup avaluarà els programes d'implementació desenvolupats i els indicadors de gestió que es proposen en aquest document. Els resultats d'aquestes trobades permeten prendre les mesures necessàries per continuar amb la implementació del Pla i fer els ajustaments necessaris.

7. Recursos

7.1 Equip

L'equip de la Direcció del Palau Güell, òrgan central de responsabilitat per implementar el Pla de gestió, està format actualment per un total de 9 persones, organitzades segons l'organigrama següent:

Gràfic 11. Organigrama de l'equip de gestió del Palau Güell.

Les funcions i responsabilitats de cada membre de l'equip de gestió es descriuen en les normatives de la Diputació de Barcelona, les quals –tal com s'ha dit a l'apartat 3 d'aquest pla, «Instruments de protecció i gestió»– s'integren dins d'un sistema de gestió i coordinació amb els altres interlocutors públic i privats. A més de la seva experiència, coneixements i capacitats, dins d'aquest pla s'inclou un mecanisme de formació periòdica expressat a l'apartat 6.3.

7.2 Finançament

Les vendes de les entrades i dels objectes de la botiga del Palau Güell van destinades a la Diputació de Barcelona, entitat de qui provenen tots els recursos per al funcionament del Palau Güell. El marc del desenvolupament i la implementació del Pla de gestió és una eina de treball per reorganitzar els recursos de tal manera que no calgui dependre de fons addicionals que no estiguin previstos. Tot i així, no es descarta que, gràcies a les noves sinergies que es plantegen, sorgeixin maneres de gestionar activitats i programes fruit d'acords de col·laboració entre diferents entitats, tant públiques com privades, que permetin assolir els objectius generals i específics, i dur a terme la missió d'aquest bé Patrimoni Mundial.

8. Agraïments

Aquest pla de gestió ha estat possible gràcies a la voluntat de la Direcció del Palau Güell de comptar amb un document que pugui ser una eina per a la presa de decisions. El procés de participació va permetre intercanviar punts de vista i opinions, i va contribuir substancialment als objectius que es plantegen en aquest pla. Des de la Direcció del Palau es vol agrair i reconèixer l'esforç de tots els que han col·laborat a enriquir aquest document amb la seva valoració, experiència, coneixements i desitjos, per crear un marc de gestió inclusiu i participatiu. Aquesta experiència de col·laboració permetrà assolir fites i objectius que contribuïran a millorar l'apreciació, valoració, conservació, anàlisi i reflexió de l'obra mestra creada per l'arquitecte Antoni Gaudí fa més de 100 anys.

Les persones que han contribuït en aquest pla són les següents:

Àrea estratègica d'educació:

Anna Rami, tècnica d'educació de Tot Raval; Lluís Rius, tècnic expert en accessibilitat de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona; Pilar Cobo i Úrsula Soms, professores de l'Institut Miquel Tarradell; Ismael García, tècnic en educació del Museu Marítim de Barcelona; Jordi Bonet, vitraller; Anna Vera, responsable de noves tecnologies del Centre de Recursos Pedagògics de Ciutat Vella; Azahara Haughey, tècnica del Consell d'Innovació Pedagògica; Maria Cacheda, tècnica de l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural, i Andrea Granell, assessora en educació.

Àrea estratègica de comunicació:

Francesc Canosa, periodista; Maria Àngels Prats, cap del Servei d'Imatge Corporativa, Difusió, Esdeveniments i Projectes de la Diputació de Barcelona; Montserrat Baldomà, documentalista del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona; Elsa Pineda, responsable de Comunicació i Imatge del Palau Güell, i Mercè Mill, coordinadora dels guies turístics de Barcelona Guide Bureau.

Àrea estratègica de conservació i restauració:

Mireia Bernadas, arquitecta; Joan Closa, cap de l'SPAL; Pau Carbó, arquitecte conservador del Palau Güell fins al 2017; Mònica Piera, doctora en història de l'art i fundadora de l'Associació per a l'Estudi del Moble, i Mercè Costa, arquitecta del Servei de Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya.

Àrea estratègica d'investigació i recerca:

Mireia Freixa, doctora en història de l'art; Oriol Vicente, coordinador de la Comunitat de Recerca Estratègica (CORE) en Patrimoni Cultural de la UAB i paleontòleg; David Galí, cap de la Secció Tècnica d'Investigació, Catalogació i Difusió de l'SPAL; Raquel Lacuesta, doctora en història de l'art; Daniel Giralt-Miracle, historiador i crític d'art, i Marta Crispí, directora del Màster universitari en gestió cultural.

Les sessions participatives han estat conduïdes per Amilcar Vargas, assessor especialitzat en patrimoni mundial i Anaïs Barnolas tècnica en gestió cultural del Palau Güell.

D'altra banda, també es va fer una sessió extraordinària amb el president i el secretari de l'Associació de Veïns i Comerciants del Carrer Nou de la Rambla, Salvador Trojaola, president de l'Associació de Veïns i Comerciants del Carrer Nou de la Rambla i Herminenegildo de la Parra, secretari d'aquesta entitat.

Els especialistes que van venir a fer la visita general de l'edifici i han participat en l'avaluació de l'enquesta són:

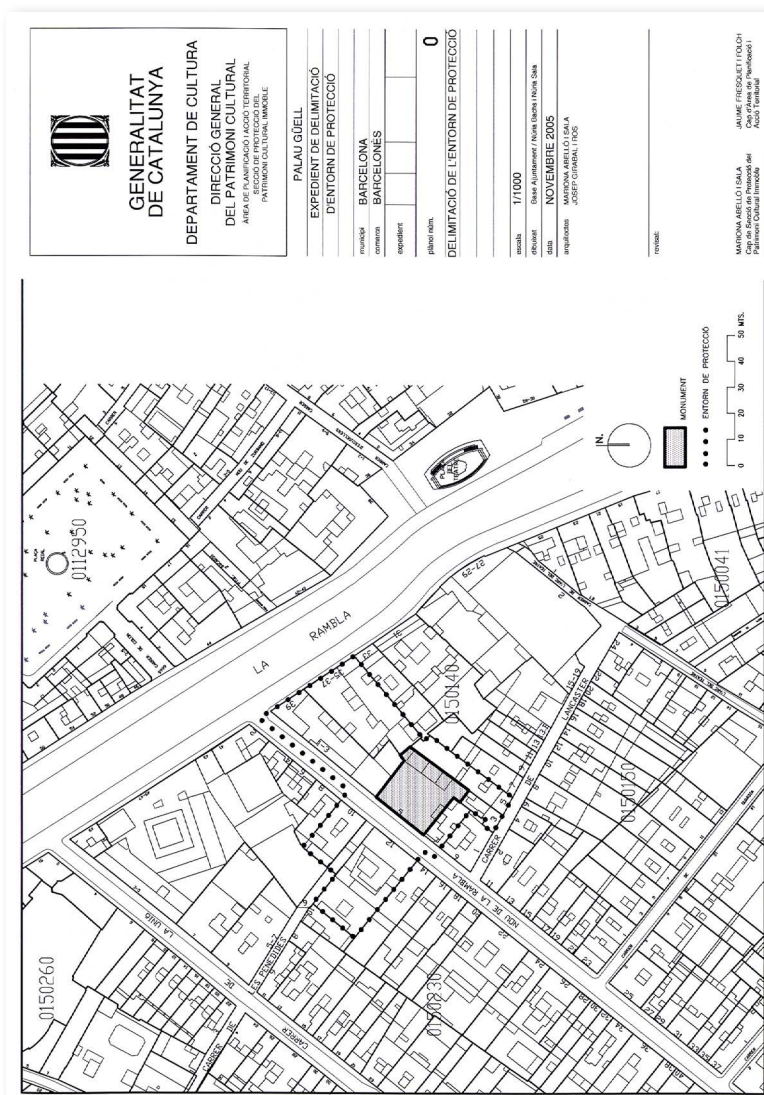
Núria Esquinas, historiadora; Miquel Domènech, tècnic del Consorci de la Colònia Güell; Sílvia Vilarroya, historiadora de la Fundació Catalunya-La Pedrera; Mar Leniz, tècnica de la Casa Museu Gaudí del Park Güell; Núria Grau, gerent de la Casa Museu Gaudí del Park Güell; Noemí Sas, tècnica en educació de la Filmoteca de Catalunya; Mercè Beltran, gestora del Recinte Modernista de l'Hospital de Sant Pau; Pilar Delgado, blogaire i *social media manager* de la Casa Batlló; Francesc Giralt i Isabel Navarro, de l'Oficina Tècnica d'Internet de la Diputació de Barcelona; Antonio Navarro, veí del barri del Raval; Juan Pedro Diotaiuti, tècnic de cultura de Tot Raval; Miquel Borràs, responsable de Barcelona Architecture Walks; Carme Rodríguez, blogaire i membre de Cafès de Patrimoni; Manel Miró, museòleg; Ernest Escasany, tècnic del Servei de Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya, i Susanna Ginesta, tècnica de la Unitat de Comunicació Digital Corporativa de la Diputació de Barcelona.

9. Bibliografia

- Generalitat de Catalunya. (2014). ACORD GOV/26/2014, de 18 de febrer, pel qual es crea i es regula el Consell per al Foment i la Difusió de l'Obra de Gaudí. *Diari Oficial de La Generalitat de Catalunya*, (6566, 20 de febrer de 2014). Retrieved from < <https://goo.gl/NkWvtn>
- González, A., Lacuesta, R., & Baldomà i Soto, M. (2013). *El Palau Güell : una obra mestra d'Antoni Gaudí*. Barcelona: Diputació de Barcelona.
- Lacuesta, R., & Galí, D. (2002). *La vida a palau, Eusebi Güell, Antoni Gaudí : dos homes i un projecte*. Barcelona: Diputació a Barcelona, Xarxa de Municipis.
- Nau Gaudí. (2013). La Declaració de Mataró. Retrieved 20 February 2018, from <<http://naugaudi.cat/ca/la-declaracio-de-mataro>>
- UNESCO. (1972). Convention concerning the protection of the world cultural and natural heritage. Paris. Retrieved from <<http://whc.unesco.org/en/conventiontext/>>
- UNESCO. (1984). Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention Ed. 1984.
- UNESCO. (2014). Adoption of Retrospective Statements of Outstanding Universal Value. Decision 38 COM 8E.
- UNESCO. (2015). Decisions adopted by the World Heritage Committee at its 39th session.
- UNESCO. (2016). Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention. Ed. 2016, (October).
- UNESCO/ICCROM/ICOMOS/IUCN. (2013). *Managing Cultural World Heritage*. Paris: UNESCO.

10. Annexos

10.1 Pla de l'àrea protegida i zona d'esmoreïment

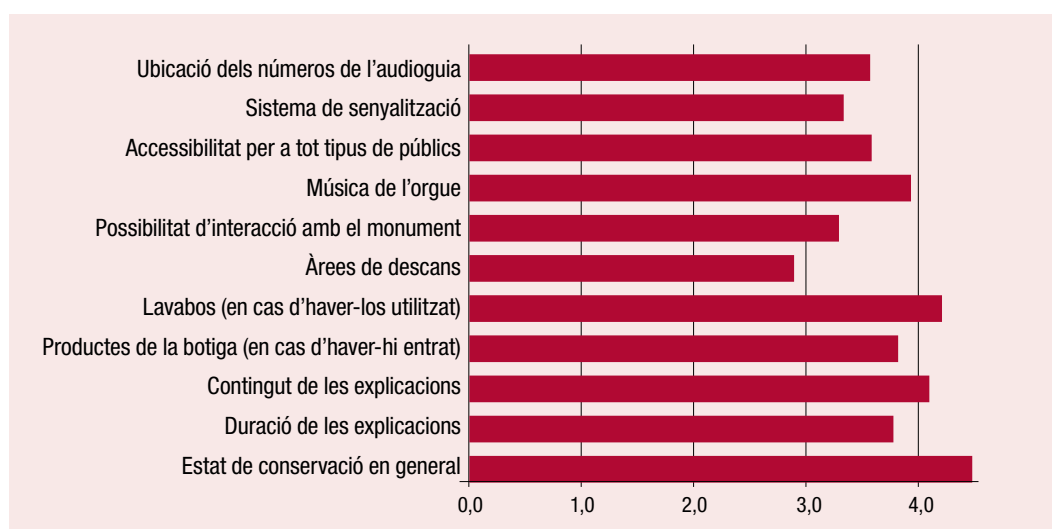

10.2 Resum de resultats del procés de participació

El procés per a l'elaboració del pla va incloure la participació de diferents especialistes de molts àmbits, tal com s'esmenta a l'apartat 1.3. En els següents paràgrafs es fa un

breu resum de la metodologia utilitzada en el procés de participació i dels resultats obtinguts. El resultat fonamental i principal va ser la informació amb la qual es van poder desenvolupar els objectius generals i específics del pla. El procés de participació es va dur a terme mitjançant dues grans eines: les visites d'experts i els grups d'enfocament.

Les visites d'experts van consistir en l'avaluació d'aquestes mateixes visites fetes per especialistes en diferents àrees que podien fer una contribució significativa al desenvolupament dels continguts del pla. Cada participant va ser convidat a fer la visita i va acordar una hora de visita amb l'equip de gestió del Palau. El participant, sol o acompanyat, va fer el recorregut que faria qualsevol altre visitant i al final se li va demanar que emplenés una enquesta que avaluava la seva experiència. El formulari incloïa els següents aspectes: avaluació de la logística del recorregut, avaluació dels continguts del recorregut, fortaleces i àrees d'oportunitat i, finalment, propostes de millora. L'enquesta es podia fer en català o en castellà, segons triés el visitant. Per tal de facilitar l'anàlisi comparativa es van fer servir escales de Likert entre 1 i 5 per a l'aspecte de logística i parcialment per a l'aspecte de continguts. La resta del qüestionari va incloure preguntes obertes. Alguns dels resultats qualitius destacables es mostren al gràfic 12. En total van participar-hi 29 especialistes.

Gràfic 12. Avaluació de la logística i continguts del recorregut.

La segona eina de participació van ser els grups d'enfocament, que van consistir en el diàleg i interacció d'especialistes per valorar l'estat de la qüestió i les oportunitats de millora en l'àmbit pel qual es van convocar. Es van fer quatre grups d'enfocament, un per a cada àrea del Pla de gestió: educació, comunicació, conservació i recerca. Les sessions van tenir una durada d'entre 60 i 90 minuts, durant els quals als assistents se'ls va explicar l'objectiu i el marc de referència del pla, el perquè del procés de participació, el tema de la sessió i els aspectes logístics per al bon desenvolupament de la sessió. Mitjançant targetes, retoladors i una superfície a mode de pissarra per col·locar les targetes, els participants van respondre tres qüestions: valoració de l'estat de la qüestió,

propostes per millorar en l'àmbit tractat i mitjans per implementar aquestes millores. Posteriorment, s'obria el torn de debat i discussió de les respostes i es trobaven punts en comú i de divergència. Finalment, es feia una anàlisi breu de les tres qüestions i s'agraïa als participants la seva presència i col·laboració. En total van participar-hi 25 persones.

A continuació es presenten algunes de les valoracions i comentaris que van compartir els participants d'aquestes sessions. Atesa la seva quantitat, es fa referència a una mostra representativa entre els centenars d'idees i propostes compartides. La importància d'aquesta informació es troba en el contingut i la qualitat de les aportacions que es fan des de molts àmbits i perspectives, si bé és cert que la classificació en tres grups de respostes es va fer per facilitar la dinàmica d'obtenció de la informació. L'anàlisi de totes i cadascuna de les targetes va permetre ordenar i estructurar la informació per tal de presentar-la en objectius breus, adequats, avaluables i assolibles durant el període d'implementació d'aquest pla. Els següents gràfics s'han d'entendre com la matèria primera per construir de forma conjunta els objectius i l'esquema de seguiment.

- Resultats de la sessió del grup d'enfocament de l'àmbit Educació.

VALORACIÓ	PROPOSTES	MITJANS
• Els alumnes poden relacionar la vida de Gaudí amb la seva pròpia. • No hi ha una oferta educativa per a cicles formatius (oficis). • En el projecte «Apadrina» la valoració és excel·lent. • Es troben a faltar activitats per a famílies. • Excel·lent la implicació del servei educatiu en noves propostes. • Cal afegir altres tipologies de visita, universalitat. • Normalment massa usuaris fent la visita al mateix temps. • Oferta formativa molt rica. • Fa falta que més escoles del Raval participin en les activitats. • No hi ha activitats educatives per a famílies. • És positiu que les activitats educatives estiguin vinculades amb el currículum acadèmic. • Molt bona tasca educativa. • Valoro molt positivament el treball del servei educatiu en tan poc temps (2013-17). • Adaptació molt adequada a l'espai de la visita. • Cal millorar l'audioguia, l'accessibilitat.	• Concretaria dia, hora, cap de setmana, visita discapacitats visuals. • Millorar discurs global de l'edifici. • Millorar oferta especialitzada accessible. • Obrir la proposta a cicles formatius (activitats d'oficis). • Que educadores siguin plantilla museu --> valoració professional. • Espais de temps reservats per a estudiants. • Augmentar el nombre d'escoles/instituts als quals s'arriba. • Ampliació de visites/tallers a altres col·lectius (gent gran). • Contactar amb les escoles abans de l'activitat. • Joc de pistes per a les famílies. • Incorporar noves tecnologies. • Treballar la vinculació amb el barri amb entitats d'educació no formal. • Aprofundir més en aquest sentit i donar a conèixer l'experiència. • Guió tàctil i matèric. • Més proximitat visitants i materials. • Itineraris tàctils per a tothom.	• Assessorament i consulta al centre promotor de l'<i>apps</i> (per exemple). • Contactar amb associacions del barri-comunitat. • Projectes d'<i>apps</i> per vincular-se amb altres agents del barri. • Treball col·laboratiu --> docents, --> centres de recursos, --> tècnics educatius, altres entitats, --> educadores museus. • Contactar amb universitats/màsters cultura. • Relació amb altres obres de Gaudí. • A través del programa d'activitats escolars de l'IMEB (Institut Municipal d'Educació de Barcelona). • Augment de la difusió de la tasca educativa. • Contactar amb ONCE i l'altre associació (no recordo nom). • Establir vincles amb entitats properes, per tema i per proximitat. • Augment de beques/ajuts per arribar a més alumnat. • Buscar solucions comunes a través de comunitats de pràctica.

Gràfic 13. Resultats de la sessió del grup d'enfocament de l'àmbit Educació.

• Resultats de la sessió del grup d'enfocament de l'àmbit Comunicació.

VALORACIÓ	PROPOSTES	MITJANS
- La comunicació és força bona, molts canals, públics i continguts. - Els públics als quals pot anar dirigit no tenen prou coneixements dels continguts. - És modest, d'acord amb els objectius que té. - No hi ha comunicació d'idees genètiques del Palau. - Fa falta un Pla de comunicació previ que defineixi: objectius, públics, missatges, canals. - Crec que no arriba prou a les escoles de tot Catalunya. - Es fan servir molts canals/ suports de comunicació <i>offline</i>. - És bona però millorable. - No s'arriba prou al públic. - No està prou comunicat perquè no se sap bé què comunicar.	- Diversificar els temes de les visites. - Necessitat d'una base de dades que no tenim. - Convertir continguts Palau en mediàtics com a ajuda. - Deslocalització física i espiritual del Palau. - Necessitat d'un Pla de comunicació que s'ajusti al Pla de gestió. - Oferir preus públics més ajustats. - Crear continguts genètics del Palau: Güell, Gaudí... - Una programació didàctica més agressiva.	- Penjar més recursos <i>online</i>: repositori articles, fotos, llibres, conferències (canal YouTube) - El Palau es fa visible als mitjans com espai bcn/cat. - Donar carnets de gratuïtat al públic del barri. - Exposició d'altres artistes al Palau. - Públic local: millorar canals públics massius (TV, ràdio).

Gràfic 14. Resultats de la sessió del grup d'enfocament de l'àmbit Comunicació.

• Resultats de la sessió del grup d'enfocament de l'àmbit Restauració i Conservació.

VALORACIÓ	PROPOSTES	MITJANS
- Restauració exemplar. - Conservació eficient. - Valoració positiva en general. - Manca implementar la gestió de l'entorn. - El treball està d'acord amb els recursos de què s'ha disposat.	- Crear protocols de manteniment. - En els darrers anys s'ha assolit un gran coneixement físic i constructiu sobre l'edifici que s'hauria de rescatar de l'arxiu i posar a l'abast del públic. - Treure conclusions de les fitxes de conservació dels: mobles, làmpades, ferros. - Millorar l'entorn. - Alliberar el bloc de serveis situat a les cavallerisses i desplaçar altres usos actualment situats dins del Palau que no li són propis. - Cal incorporar la revisió periòdica de l'estabilitat estructural de l'edifici, que, en part, depèn de factors externs (l'oscil·lació del nivell freàtic del subsol, p. ex.).	- Posar en pràctica recomanacions. - Creació de taula de treball interdepartamental per a l'entorn. - Control de l'acció visitants, mediambiental, temperatura, humitat. Manipulació, fer <i>mapping</i> llocs, fer protocol vigilants, prendre mesures. - Control de causes mediambientals, interior temperatura humitat. Control dels visitants, control llum. Problema vernís sintètic (arrambadors, menjador). - Estudi periòdic del bé. Higrotèrmic i estructural.

Gràfic 15. Resultats de la sessió del grup d'enfocament de l'àmbit Restauració i Conservació.

• Resultats de la sessió del grup d'enfocament de l'àmbit Recerca.

VALORACIÓ	PROPOSTES	MITJANS
- Irregular, alguns estudis poc rigorosos científicament i d'altres rigorosos (2013-2017). - Valoració treball fet. Bona. - Bona tasca, que hauria de ser consultable per a un futur lloc documental del Palau Güell. - Treball bo i rigorós a les dues etapes. Ok. Anar més enllà. - Treball ben fet. Comunicació.	- Donar a conèixer el que s'ha fet. - Elaborar un pla i una línia de treball amb rigor científic sobre diferents aspectes (històric, artístic, material) del Palau. - Fer accessible la recerca: 1. <i>online/web</i>. 2. Publicacions científiques. - Elaborar un document de la historiografia del Palau Güell completa. - Afavorir la recerca conjunta amb universitats/centres de recerca/departaments universitaris. - Propostes quaderns monogràfics (dins una col·lecció) divulgatius: 1. vida social, 2. arquitectura, 3. mobles, 4. pintures, 5. oficis, 6. ornaments. - Obrir el coneixement previ de la recerca. - Augmentar el finançament destinat a la recerca. - Recerca. Crear xarxa o sumar-se: Modernisme europeu, cases particulars/habitatge, Modernisme català. - Pla de gestió i divulgació de la recerca.	- Posar els documents en un repositori digital. - Facilitar plataformes col·laboratives enfocades a la recerca. Wiki. - Com? Establir temes prioritaris pensant en: rellevància, impacte, adequació públic. Pensar en els canals. - Aconseguir finançament europeu (H2020, JPI, HERA...). - Establir convenis de col·laboració amb centres de recerca (universitats, C. Est. D.) - Obrir els grups de recerca de les universitats. - Analitzar els estudis efectuats fins a l'actualitat per reprendre o actualitzar estudis. - Col·laborar amb màsters i graus universitaris. TFM/TFG/PAD - Dotar beques de recerca.

Gràfic 16. Resultats de la sessió del grup d'enfocament de l'àmbit Recerca.

• Resultats de la sessió del grup d'enfocament amb l'Associació de Veïns i Comerciants del Carrer Nou de la Rambla.

VALORACIÓ	PROPOSTES	MITJANS
- Relació fluida. - Disposen d'entrades gratuïtes per poder visitar el Palau. - Molt ben valorada la col·laboració per organitzar la festa major del barri.	- Evitar les cues que es creen per entrar al Palau i que dificulten el pas per a la gent del barri. - Fer el carrer de vianants o, si més no, la part de davant del Palau. - Treure els contenidors d'escombraries que hi ha al costat del Palau. - Posar fitons a la vorera perquè els cotxes i les furgonetes no puguin aparcar davant el Palau per fer càrrega i descàrrega com passa actualment.	- Caldria estipular una hora per fer la càrrega i descàrrega. Així l'entorn hi guanyaria. - Hi ha tres supermercats al costat del Palau, s'hauria de cuidar més la diversitat dels negocis de proximitat. Això el consistori hauria de regular-ho.

Gràfic 17. Resultats de la sessió del grup d'enfocament amb l'Associació de Veïns i Comerciants del Carrer Nou de la Rambla.

10.3 Semblança històrica del Palau Güell

El Palau Güell està ubicat al carrer Nou de la Rambla, 3-5, de la ciutat de Barcelona. L'edifici és propietat de la Diputació de Barcelona des del 1945, quan va ser cedit per l'antiga propietària, Mercè Güell, a canvi d'una pensió vitalícia i la garantia que l'edifici continuaria tenint el mateix esperit amb el qual Antoni Gaudí i el seu mecenes, l'empresari Eusebi Güell, el van concebre. En adquirir l'edifici, la Diputació de Barcelona va traslladar-hi la seu, el museu i l'arxiu de l'Institut del Teatre. El 1952, quan encara no s'havia produït el trasllat, s'hi va instal·lar de manera provisional l'entitat Amics de Gaudí, presidida per un net d'Eusebi Güell Bacigalupi, Eusebi Güell Jover, tercer vescomte de Güell. El 31 de maig del 1952 es van inaugurar les instal·lacions de l'Institut del Teatre, denominades en conjunt Museu d'Art Escènic. Dues setmanes després, el 15 de juny, el Palau es va obrir al públic. Durant aquells anys, amb el responsable del Palau, Guillermo Díaz-Plaja, es van anar adquirint mobles modernistes de Gaspar Homar i Joan Busquets, així com d'altres moblistes contemporanis, que avui formen part de les col·leccions d'art del Palau.

El 23 d'abril del 1969, les prestacions que oferia l'Institut del Teatre al Palau es van enriquir amb l'obertura al públic de la biblioteca del Teatre. El 1962, l'Ajuntament de Barcelona va incloure el Palau Güell al primer catàleg monumental de la ciutat, i el 1969 l'Estat espanyol en reconeixia el valor en declarar-lo monument historicoartístic d'interès nacional. El 1970 va ser nomenat nou director de l'Institut del Teatre l'actor i professor Hermann Bonnín. Quant al Palau, es va obrir així una fèrtil etapa, tant per a les activitats que s'hi feien com per a l'edifici mateix, que seria reparat i reforçat. La biblioteca i el museu es van ampliar amb una secció de cinema i, el 1974, el conjunt va passar a ser el Museu del Cinema i de les Arts de l'Espectacle; poc després, es va posar en marxa el Centre d'Estudis i Documentació de les Arts de l'Espectacle i de la Comunicació. Aquest centre aplegava: biblioteca especialitzada, arxius, dipòsit, museu, exposicions temporals, assessorament dels serveis tècnics, cinemateca i videoteca i visites pedagògiques per a escoles.

Després de reobrir l'edifici al públic el 1977, un cop acabades les obres de reparació que hi va fer la Diputació, es van incrementar també les activitats públiques de caràcter cultural, com ara cicles de concerts, conferències i col·loquis. Paral·lelament a l'increment de les prestacions que s'oferien des de l'edifici, va anar augmentant la capacitat de convocatòria de l'edifici, especialment després que el 1984 la UNESCO l'inscrivís a la llista del Patrimoni Mundial, juntament amb la Casa Milà i el Park Güell. Als anys vuitanta, es va posar en evidència la inconveniència de l'ús a què era sotmès l'edifici, cosa que va obligar a encetar un procés de desallotjament que va finalitzar el 1986 amb el trasllat dels fons a una nova seu, al carrer d'Almogàvers. Des d'aquell any i fins al 2004, al Palau Güell es van realitzar un seguit d'obres de millora amb l'objectiu d'adaptar l'edifici a la visita pública, recuperar l'ambientació original d'algunes dependències i adequar provisionalment alguns espais de les plantes entresol, entresolat i

golfes per a usos logístics, a més de les tasques de manteniment habituals en un edifici d'aquestes característiques.

L'any 2002, en el marc dels actes de commemoració de l'Any Internacional Gaudí, la Diputació va promoure l'exposició «La vida a Palau. Eusebi Güell i Antoni Gaudí: dos homes i un projecte» (Lacuesta & Galí, 2002), la comissària de la qual va ser Raquel Lacuesta, autora també d'altres obres per al Palau (González, Lacuesta, & Baldomà i Soto, 2013). L'exposició va comportar l'ambientació interior de l'edifici amb mobiliari i objectes artístics. Mentre aquesta exposició romania oberta al públic, el 21 de juny del 2002 es va desprendre una pedra del revestiment del voladís que configura el deambulatori de la planta de dormitoris, just davant de les portes de l'armari oratori del saló central de la planta noble, sense causar cap dany personal. Aquest incident va posar de manifest que les diverses problemàtiques que s'havien detectat no només afectaven la conservació i pervivència del Palau Güell, sinó també, i de manera especial, la seguretat de les persones. Per aquest motiu, es van encarregar un seguit d'informes a fi de determinar amb exactitud l'estat de conservació de l'edifici. Finalment, el 4 d'octubre del 2004 es va suspendre el règim de visites.

Del 2004 fins al maig del 2011, el Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona, com a responsable de la conservació i restauració de l'edifici, va assumir la realització dels estudis, projectes, obres i treballs necessaris per completar la restauració íntegra del Palau, i garantir-ne l'obertura a la visita pública amb òptimes condicions de seguretat i donar a conèixer l'obra de l'arquitecte. Aquesta restauració va incidir en tres aspectes: l'adaptació al programa d'ús, la restauració material en la totalitat de l'edifici i l'actualització de les instal·lacions, segons les necessitats del programa d'ús, les normatives vigents d'aplicació i els criteris de màxima eficiència energètica i d'integració a l'edifici. El febrer del 2008 es va acabar de polir i restaurar la façana principal i es va treure la bastida en un senzill acte d'inauguració. Temporalment es va establir una visita pública gratuïta, en què es podia visitar només la planta baixa i el soterrani per tal de no interrompre les obres a l'interior del Palau. El Palau va reobrir el 25 de maig del 2011 i s'hi podia visitar ben bé tot l'edifici, llevat del despatx d'Eusebi Güell, les oficines administratives i l'espai del servei de cada planta.

10.4 El Palau Güell en el conjunt «Obres d'Antoni Gaudí»

El Palau Güell (1886-1890) forma part de les set obres que formen part del conjunt «Obres d'Antoni Gaudí», inscrit a la llista del Patrimoni Mundial de la UNESCO. El Palau Güell va ser inscrit el 1984, juntament amb la Casa Milà i el Park Güell. El 2005 s'hi van afegir la Casa Vicens, la Casa Batlló, l'obra de Gaudí a la façana del Naixement i la cripta de la Sagrada Família i la Colònia Güell. El Palau Güell és la segona obra que va dissenyar Antoni Gaudí, després de la Casa Vicens, que es va començar a construir el 1883 i és considerada la primera gran obra mestra que l'arquitecte va dissenyar. Com

totes les obres que va dissenyar Gaudí, l'arquitecte va aplicar innovadores tècniques arquitectòniques, cosa que converteix l'obra en un banc de proves. Resulta una particularitat que Gaudí dissenyés el Palau Güell amb 33 anys i que l'industrial i mecenes Eusebi Güell li donés plena confiança perquè pogués comptar amb els millors col·laboradors i materials del moment. Algunes de les tècniques que va aplicar les va utilitzar en les construccions de les seves obres posteriors. És el cas de la rampa helicoidal de l'espai de la cavallerissa, que s'inspira en l'essència de la naturalesa i que, anys després, va tornar a utilitzar a la Sagrada Família. Gaudí aprofundeix i desenvolupa els assaigs realitzats a les anteriors obres com la Casa Vicens o El Capricho de Comillas, tant en els aspectes espacials i constructius com en els ornamentals, i és on ja introdueix la major part de les aportacions que constituïran la base del seu repertori posterior, que durà a terme a la Casa Milà, la Casa Batlló o el Park Güell.

L'obra va ser, sens dubte, una fita de l'arquitectura europea. Quan Gaudí va acabar l'immoble, en aquesta primera etapa de la seva arquitectura, faltaven encara uns anys perquè Víctor Horta aixequés la Casa Tassel a Brussel·les, iniciada el 1893, considerada fins ara per alguns autors com la primera obra de nova arquitectura europea que trencava amb l'academicisme del segle XIX i obria la renovació formal que culminaria al segle XX. El Palau Güell suma l'actiu de ser l'únic edifici de nova planta que Gaudí va poder acabar i ser el més ben conservat, ja que no ha patit mai modificacions essencials i ha estat conservat des de fa quasi setanta anys amb una cura constant. Per això no és excessiu afirmar que es tracta de l'edifici més autèntic de Gaudí.

10.5 La col·lecció del Palau Güell

La col·lecció del Palau Güell està formada pels elements següents:

- El mateix edifici.
- Elements encastats al Palau Güell, com ara l'escó de la planta del saló central.
- Mobiliari original de quan va ser propietat d'Eusebi Güell i la seva família.
- Mobiliari de quan va passar a mans de la Diputació de Barcelona a partir del 1945 i es va convertir en un centre de vindicació de Gaudí i del Modernisme català, època en què es va anar recopilant mobiliari dels principals ebenistes i decoradors de l'època.

En aquest moment el Palau Güell disposa d'una bona base de dades interna (incorporada al programa MuseumPlus) sobre la col·lecció de mobiliari i la decoració interior de l'edifici.

10.6 Breu semblança de la restauració

El mètode de restauració

La restauració de l'edifici s'ha fet seguint el mètode definit a partir del 1986 pel Servei de Catalogació i Conservació de Monuments de la Diputació de Barcelona, basat en l'anàlisi històrica, constructiva, artística i sociològica del monument i en una acurada i conseqüent intervenció posterior. Aquesta metodologia ha presidit totes les tasques de restauració realitzades fins a la finalització de la restauració el 2011.

L'objectiu

L'objectiu essencial de la intervenció arquitectònica ha estat recuperar els valors formals i espacials originals de l'edifici mitjançant la restauració dels elements conservats o la reconstrucció fidedigna dels elements perduts. En alguns casos, quan ha estat necessària o convenient l'aportació de materials nous, s'ha aplicat el principi de la diacronia harmònica (el diàleg harmònic entre materials originals i nous, sense confusions pel que fa a la seva cronologia).

La restauració a partir del 1990

A principis de la dècada del 1990 es van restaurar les vint xemeneies del terrat. En el cas de les que havien perdut el revestiment, l'aportació d'artistes plàstics catalans va fer possible que aquest revestiment es pogués recuperar. A partir del 1993 es va iniciar l'actuació a l'interior de l'edifici. Posteriorment, els estudis constructius fets fins al 2004 van aportar informació abundant sobre el comportament de l'edifici, però van evidenciar que encara no se'n tenia prou coneixement, ja que els sistemes constructius de Gaudí amagaven secrets, el desxiframent dels quals no era possible amb l'edifici en ús. També es van detectar situacions de risc per a les persones a causa de l'estat d'alguns elements.

Per tot això, es va planificar una nova anàlisi que permetés avaluar l'estat de conservació de tots els materials i els sistemes constructius, com a pas previ a una restauració integral del Palau, que es va tancar al públic l'octubre del 2004. Els nous estudis van ser molt complexos i es van allargar fins a finals del 2005. Després es va aprovar un projecte d'ús del monument, que establia com a funció primordial la visita pública, i es van redactar projectes constructius successius.

La restauració a partir del 2005

Entre el 2005 i el 2007 es van restaurar les façanes laterals i el terrat. Concretament, al terrat, la feina més complexa va ser la substitució de la rovellada estructura oculta de

la llanterna, originalment de ferro, per una altra de titani. El 2006 es va iniciar la restauració de les façanes principal i de migdia. El 2007 van començar les feines de reforç estructural. Quant als enteixinats, que havien perdut la seva funció durant els anys setanta del segle passat, es va consolidar la part oculta i es va recuperar el color i la textura dels elements vistos, de fusta i ferro. Més endavant, es va emprendre la restauració dels revestiments, els paviments i la resta d'elements constructius i ornamentals, mobles i immobles (de pedra, ceràmica, fusta, ferro, llautó, vidre, pell, teixits, etc.). En el tractament de les parets, es va recuperar la gamma cromàtica original.

En l'adaptació de l'edifici a les noves exigències funcionals i de seguretat, es van actualitzar les instal·lacions i els serveis de fusta de manera que no s'alteressin els valors formals i espacials del monument. D'altra banda, la il·luminació interior es va mantenir fidel a la idea que va presidir la museïtzació de l'edifici, segons la qual no es tractava tant de mostrar al visitant la manera com va viure la família Güell, com de permetre una millor comprensió i el gaudiment de l'arquitectura de Gaudí.

Entre totes les feines d'aquesta darrera fase destaquen, per la seva complexitat i abast, les relacionades amb la fusta. Un equip de vuit o nou fusters ebenistes va treballar durant més de dos anys al mateix Palau per reparar, restaurar o reconstruir tots els elements constructius i ornamentals (portes, finestres, gelosies, cancells, arrambadors, etc.), i els seus mecanismes corresponents. En els casos en què va ser necessari, la reconstrucció es va dur a terme sempre amb el mateix tipus de fusta (pi, eucaliptus, roure, faig, noguera, caoba, palissandre, banús, etc.) i amb les seccions, els tipus d'empalmaments i les tècniques originals.

L'orgue

Un altre aspecte important de l'obra va ser la recuperació de l'orgue. Eusebi Güell va encarregar l'instrument a l'orguener basc Aquilino Amezua i Gaudí en va disposar la ubicació i la integració a l'edifici per aconseguir una relació excel·lent entre música i arquitectura. La consola, encara conservada, es va situar llavors a la planta noble i els tubs es van disposar al voltant de la cúpula central, dissenyada com un gran tornaveu musical. Als anys trenta del segle passat l'orgue es va sumir en un procés de degradació irreversible. Vuitanta anys després, rebutjada per impossible la restitució de l'orgue original, es va decidir que se n'instal·laria un de nou al mateix lloc que l'anterior, per aprofitar els elements conservats, com ara els tubs de fusta de les façanes laterals. El nou orgue va ser construït pel mestre orguener Albert Blancafort al seu taller de Collbató. El nou instrument conté tots els recursos de l'orgue original, als quals s'han afegit altres registres o sonoritats que permeten interpretar la major part de la literatura organística. L'organista se situa ara en contacte directe amb l'instrument. Perquè els visitants puguin gaudir de la música, l'orgue està dotat d'un sistema que reproduïx cada mitja hora les peces seleccionades.

Els col·laboradors

Tan cert és que Gaudí va poder construir el Palau tal com ho va fer gràcies a la tasca d'operaris excel·lents, com que la restauració integral prevista el 2011 va ser possible gràcies a especialistes de tots els rams, amb la mateixa destresa i amb el mateix entusiasme que els primers. Els treballs de restauració de l'última campanya van acabar el 15 de maig del 2011 i el Palau es va obrir al públic el 26 de maig.

10.7 Mesures de prevenció de riscos i autoprotecció

L'any 1997, el Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvaments del Cos de Bombers de Barcelona va valorar les característiques monumentals del Palau Güell i la catalogació de la UNESCO com a Patrimoni Mundial, i el va alliberar del compliment exhaustiu de la normativa de protecció contra incendis aleshores vigent (NBE-CPI/96), en els aspectes que poguessin afectar-lo. La condició exigida pels Bombers va ser la redacció d'un pla d'autoprotecció que garantís una evacuació ràpida i coordinada dels ocupants i una limitació de l'ocupació a un total de 185 persones.

Cal destacar, doncs, les mesures preventives següents:

- Enllumenat del Palau, amb unes bateries que en garanteixen el funcionament en el supòsit de fallada del subministrament elèctric.
- Sistema de detecció d'incendis.
- BIES i extintors.
- Portes amb tancament per electroimant.
- Sistema de videovigilància.
- Programa de manteniment periòdic de totes les instal·lacions tècniques.

Actualment s'està treballant en l'actualització del Pla d'emergència de l'any 2015 del PAU. Els criteris de l'elaboració del Pla d'autoprotecció són els que determina el Decret 30/2015, de 30 de març, pel qual s'aprova el catàleg d'activitats i centres obligats a adoptar mesures d'autoprotecció i es fixa el contingut d'aquestes mesures.

El Pla d'emergència té un disseny integral d'autoprotecció que ajuda a tenir controlat el factor humà en el tractament de l'emergència i fixa les bases per establir les relacions amb les autoritats públiques en matèria de seguretat.

Tot i no poder excloure altres tipus de risc, la hipòtesi més probable és la del risc d'incendi, sigui fortuït o provocat, i també el risc d'amenaça d'atemptat.

10.8 Xarxes i cooperació internacional

La Direcció del Palau Güell forma part de les xarxes de col·laboració següents:

- Consell Gaudí.

El 2016 es va crear el Consell Gaudí, impulsat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. El Consell Gaudí està format pels gestors, tant públics com privats, de la Pedrera, la Colònia Güell, la Casa Batlló, el Park Güell, la Torre Bellesguard, la Casa Vicens, els pavellons de la finca Güell, la Nau Gaudí de Mataró, per entitats i experts reconeguts en l'obra de l'arquitecte i responsables del Govern de la Generalitat. Les entitats es reuneixen dues vegades a l'any per facilitar l'estudi sobre la vida i obra de l'arquitecte, promoure la visita a les seves obres i fomentar-ne la recerca. De manera que una vegada a l'any s'organitza en una d'aquestes obres un seminari que pretén posar en debat els principals reptes que tenen els gestors de les obres de Gaudí. Tota la informació dels béns es troba recollida a www.portalgaudi.cat.

- Ruta del Modernisme.

El Palau Güell forma part de la Ruta del Modernisme que ofereix l'Institut Municipal de Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida (IMPUQV) de l'Ajuntament de Barcelona. Fa descomptes a la ciutadania amb l'objectiu de promocionar els edificis modernistes de la ciutat. L'IMPUQV organitza el congrés mundial d'*art nouveau* Coup de Fouet i la revista que porta el mateix nom.

10.9 Centre de documentació

El Pla museològic encarregat per la Direcció del Palau Güell a l'historiador Josep Casamartina l'any 2009 incorporava un apartat específic sobre els programes de recerca i els arxius documentals i fotogràfics del Palau. Es tracta d'un punt de partida que cal tenir molt present, ja que continua tenint plena vigència. En aquest apartat es plantejava com una qüestió important la recerca oberta, la gestió d'un arxiu fotogràfic propi i la recerca i investigació al voltant de la figura de Gaudí, la família Güell, els col·laboradors de l'arquitecte i el Modernisme. Actualment, el Palau disposa d'una recopilació d'imatges provinents de diferents fons (privats i públics) que han estat digitalitzades, amb la qual cosa el Palau no compta amb un fons propi, que és l'objectiu de l'arxiu documental i fotogràfic. La digitalització dels fons històrics de la institució respondria a un doble objectiu: l'accés a la informació i la preservació dels fons propis.

La Direcció del Palau Güell està treballant per obtenir una llicència pròpia d'un programari de gestió de fotografies del Palau, que seria el primer pas per començar a elaborar i ordenar d'una manera sistemàtica i detallada tota la informació recollida fins ara.

Pel que fa a l'arxiu documental, caldria elaborar una base de dades pròpia o buscar una eina de gestió que permeti la consulta i divulgació dels continguts recopilats fins avui i ampliables de cara al futur.

A nivell general, és molt important establir un criteri d'introducció de metadades a les imatges. Les metadades són el conjunt d'informació associada a cada fitxer. Aquesta informació pot ser de tipus tecnològic (format, etc.) o de contingut i/o context (breu descripció del document, qui l'ha fet, quan i per què). Les metadades també serveixen per assegurar l'autenticitat dels documents i són una eina imprescindible per a la gestió interna de l'arxiu i també per la possible utilització en un repositori o col·lecció en línia (a l'hora de difondre el fons cal tenir sempre present la propietat intel·lectual i els drets d'autor). A més de la introducció de les metadades, caldrà establir criteris de catalogació, definir una normativa per a la indexació, paraules clau i descriptors del fons. Fer la catalogació del fons del Palau Güell amb el programari MuseumPlus suposaria aprofitar una eina que ja té la institució, i incorporar físicament i conceptualment la fotografia a les seves col·leccions.

Finalment, cal tenir present la possibilitat de posar a disposició dels estudiosos i del públic en general la informació, tant documental com gràfica. L'objectiu de la difusió és donar a conèixer el valor patrimonial del fons i la tasca del Palau Güell i per això cal generar coneixement al voltant del fons, promoure la recerca fent accessible el fons a estudiosos i generar sinergies i col·laboracions per poder dissenyar propostes atractives de difusió.
